

V L A A M S   P A R L E M E N T



Zitting 2003-2004

9 februari 2004

**ONTWERP VAN DECREET**

**tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid  
Kind en Gezin**

## INHOUD

|                                                            | Blz. |
|------------------------------------------------------------|------|
| Memorie van toelichting .....                              | 3    |
| Voorontwerp van decreet .....                              | 15   |
| Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen..... | 29   |
| Advies van de Raad van State.....                          | 49   |
| Ontwerp van decreet .....                                  | 63   |

---

## MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

**1. ALGEMENE SITUERING – BETER BESTUURLIJK BELEID**

- 1.1. In het regeerakkoord van juli 1999 heeft de Vlaamse regering de beleidsoptie genomen om werk te maken van een grondige bestuurlijke vernieuwing. Als een essentieel onderdeel van het project “Beter Bestuurlijk Beleid” werd de optimalisering van de organisatie en de werking van de Vlaamse administratie in het vooruitzicht gesteld. De Vlaamse administratie wordt thans gevormd door het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, ingedeeld in zeven departementen, de Vlaamse wetenschappelijke instellingen (beide samen gevat onder de benaming “diensten van de Vlaamse regering”) en de Vlaamse openbare instellingen (VOI's).

De Vlaamse regering besloot de essentiële beginselen inzake bestuurlijk beleid en bestuurlijke organisatie te verankeren in een kaderdecreet (“kaderdecreet Bestuurlijk Beleid”).

Dit “kaderdecreet Bestuurlijk Beleid” omvat een uniforme, transparante en coherente structuur, begrijpelijk voor de burger, binnen welke een grondige reorganisatie van de diensten en instellingen van de Vlaamse Gemeenschap zal verlopen. Om de dienstverlening te optimaliseren moet het bestuur sneller, soepeler en efficiënter op nieuwe ontwikkelingen en uitdagingen kunnen inspelen. De beoogde modernisering moet bovendien resulteren in een overheidsop treden dat toegankelijker, interactiever, transparanter en klantgerichter is.

Het nieuwe organisatie model gaat uit van het primaat van de politiek : het beleid moet voluit door de politiek verantwoordelijken worden bepaald. Samen met de principes van deugdelijk bestuur als uitgangspunt heeft dit een fundamentele en dwingende impact op de organisatie structuur en de taakstelling van de bestuurlijke entiteiten.

De uitwerking van een bestuurlijke vernieuwing in Vlaanderen blijft niet beperkt tot een herstructurering van de bestuurlijke organisatie. Naast het organisatorisch bestuurlijk kader (kaderdecreet Bestuurlijk Beleid) werden ook nieuwe kaderregelingen uitgewerkt inzake be-

groting en boekhouding (“comptabiliteitsdecreet<sup>1</sup>”) en inzake het adviesstelsel (“decreet tot regeling van strategische adviesraden”).

Het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid regelt het generiek bestuurlijk kader en bevat algemene bepalingen inzake het Vlaams overheidsapparaat en de onderscheiden vormen van verzelfstandigde agentschappen. Deze bepalingen zijn automatisch van toepassing voor de agentschappen die – zoals voorliggend agentschap – beantwoorden aan de criteria van het kaderdecreet. Het is dan ook noodzakelijk om dit decreet samen te lezen met de bepalingen van het kaderdecreet en er wordt daarom in deze algemene situering (deel 1) beknopt ingegaan op een aantal generieke basisprincipes en bouwstenen van het nieuw organisatie model.

Voor een omstandige toelichting bij het project Beter Bestuurlijk Beleid wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het kaderdecreet.

De algemene toelichting bij voorliggend decreet komt in deel 2 aan bod.

- 1.2. De organisatie van de Vlaamse administratie wordt geregeld in hoofdstuk II van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid. In uitvoering van het kaderdecreet wordt het volledige bevoegdheidspakket van de Vlaamse overheid opgedeeld in homogene beleidsdomeinen.

De Vlaamse regering bepaalt de homogene beleidsdomeinen, zowel wat het aantal als de inhoudelijke taakstelling betreft. De organisatie structuur vertrekt van de beleidsbepaling, die per beleidsdomein berust bij de bevoegde minister en de regering. De Vlaamse regering zal met ingang van de volgende legislatuur de bevoegdheidsverdeling tussen haar leden zodanig regelen dat de één-op-één relatie (die zorgt voor een eenheid van aansturing) daadwerkelijk gerealiseerd wordt.

Elk beleidsdomein krijgt een zelfde basisstructuur. Voor ieder homogeen beleidsdomein wordt een Vlaams ministerie opgericht, bestaande uit een departement en desgevallend één of meerdere intern verzelfstandigde agentschappen (IVA) zonder rechtspersoonlijkheid.

<sup>1</sup> “Decreet houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof”.

Binnen ieder homogeen beleidsdomein kunnen ook één of meerdere verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid worden opgericht : intern verzelfstandigde agentschappen (zonder raad van bestuur en onder hiërarchisch gezag van de minister) of extern verzelfstandigde agentschappen (functioneren onder een raad van bestuur).

Per homogeen beleidsdomein wordt ten slotte een beleidsraad opgericht. De beleidsraad is het forum waarop het politieke en het administratieve niveau overleg plegen en dat de regering ondersteunt bij de aansturing van het beleidsdomein.

De sectorale invulling van dit nieuwe organisatie-model is momenteel in uitvoering.

- 1.3. De decreetgever is, krachtens de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, bevoegd het statuut te regelen van de instellingen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest. Het decreet regelt hun oprichting, samenstelling, bevoegdheid, werking en toezicht, en kan aan deze organismen rechtspersoonlijkheid toekennen (artikel 9 van de bijzondere wet). Het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid voorziet in vier generieke agentschapsvormen : intern verzelfstandigde agentschappen (IVA – op te richten bij besluit van de Vlaamse Regering), intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid, en publiek- of privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen of EVA (allen op te richten bij decreet van het Vlaams Parlement).

Het kaderdecreet regelt enkele essentiële kenmerken van de onderscheiden vormen van verzelfstandiging, en bevat tevens algemene regels inzake de aansturing en opvolging van de agentschappen, inzake controle, interne audit en toezicht, en inzake de mogelijkheid voor agentschappen om te participeren in andere rechtspersonen.

Zoals hoger werd vermeld zijn deze bepalingen rechtstreeks van toepassing voor de agentschappen die beantwoorden aan de criteria van het kaderdecreet.

De concrete implicaties hiervan worden hierna toegelicht.

- 1.4. Het nieuwe organisatie-model gaat uit van een duidelijke en consistente taakverdeling tussen

de departementen (taakstelling gericht op beleidsondersteuning) enerzijds en de verzelfstandigde agentschappen (taakstelling gericht op beleidsuitvoering) anderzijds. Deze taakverdeling is gesteund op het primaat van de politiek en deugdelijk bestuur enerzijds en motieven van diverse aard (doelmatigheid, specialisatie, e.a.) anderzijds.

Zonder afbreuk te doen aan het onderscheid tussen beleidsondersteuning en beleidsuitvoering wordt tussen beleidsondersteunende en uitvoeringsgerichte entiteiten een gestructureerde samenspraak en samenwerking uitgebouwd.

Taken van beleidsuitvoering worden, wanneer aan bepaalde voorwaarden (cf. infra) is voldaan, in beginsel toevertrouwd aan verzelfstandigde agentschappen, vanuit volgende motieven :

- omdat er een eigen cultuur voor de uitvoeringsorganisatie gewenst is, die gericht is op de professionaliteit van de uitvoering ;
- omwille van een verwachting van hogere doelmatigheid en slagvaardigheid, in combinatie met kwaliteit, effectiviteit van de te leveren prestaties ;
- vanuit een deskundigheidsmotief : om de voor de taakuitvoering vereiste deskundigheid beter tot haar recht te laten komen ;
- om activiteiten op de markt te brengen, in een competitieve sfeer ;
- omdat er een grotere afstand tot het beleidscentrum gewenst is en om dichter bij de klant te staan ;
- om in sommige aangelegenheden of taken een gewenste of nodig geachte onafhankelijkheid ten opzichte van de regering tot stand te brengen.

Meerwaarde en efficiëntie, resultaats- en klantgerichtheid zijn dus de doorslaggevende argumenten om tot verzelfstandiging te beslissen.

Overeenkomstig het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid kan slechts tot verzelfstandiging worden overgegaan als cumulatief voldaan is aan volgende voorwaarden :

- zowel de entiteit, als haar uitvoeringsgerichte taken en opdrachten moeten een voldoende kritische massa hebben ;
- de producten en diensten moeten meetbaar zijn ;
- er moet een reële mogelijkheid zijn tot aansturing van doelmatigheid, prestaties en kwaliteit ;
- de beheersovereenkomst en inzonderheid de informatierelatie moeten reël invulbaar zijn.

1.5. Alle verzelfstandigde agentschappen beschikken over een ruime operationele autonomie. Het primaat van de politiek brengt evenwel mee dat interne verzelfstandiging in beginsel de voorkeur verdient boven externe verzelfstandiging. De regel is immers dat het bestuur wordt gevoerd onder de rechtstreekse en hiërarchische verantwoordelijkheid van de regering en haar leden. De zeggenschap blijft dan bij de politiek gelegitimeerde bestuurders, die door het parlement ter verantwoording kunnen worden geroepen.

Tot de oprichting van verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid kan daarom pas worden overgegaan als hiervoor duidelijke functionele redenen bestaan en er een toegevoegde waarde door gegenereerd wordt.

Het kaderdecreet stelt dan ook een cascade-systeem in van verzelfstandigingvoorwaarden en omvat een bindend afwegingskader, wat maximale garanties geeft dat de verzelfstandiging beantwoordt aan de basisvoorwaarden en dat gekozen wordt voor de optimale organisatievorm.

In het volgende deel wordt concreet aange-toond welke de motieven zijn voor de in casu aangehouden agentschapsvorm.

## 2. ALGEMENE TOELICHTING BIJ HET VOORLIGGENDE DECREET

Het agentschap Kind en Gezin wordt opgericht als een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid. Tot deze vorm van verzelfstandiging werd beslist omdat het agentschap voldoet aan de hiertoe door de Vlaamse Regering in het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid geformuleerde criteria.

Deze criteria zijn hiërarchisch opgesteld : ten eerste moet het agentschap voldoen aan de voorwaarden tot *interne* verzelfstandiging ; daarna moet nagekeken worden of er voldoende argumenten zijn om een eigen rechtspersoonlijkheid toe te kennen.

### *Criteria voor de verzelfstandiging :*

- de kerntaken van het agentschap Kind en Gezin zijn *beleidsuitvoerende taken*, nl. de regie van de kinderopvang en de organisatie van de preventieve gezinsondersteuning. Zowel de eigen dienstverlening van het agentschap als de dienstverlening via aangestuurde voorzieningen zijn te catalogeren als “specifieke dienstverlening in een bepaald beleidsdomein”. Voor het aansturen van voorzieningen worden o.a. subsidies toegekend, wat eveneens een zuiver beleidsuitvoerende taak is.
- het agentschap heeft een *voldoende massa* aan uitvoeringstaken. Door het samenbrengen van de eigen dienstverlening en de aangestuurde zorg via de gesubsidieerde sector wordt het volledige instrumentarium voor preventieve ondersteuning op psychosociaal-pedagogisch en medisch vlak van de doelgroep samengebracht. Via de regie van de kinderopvang wordt ook een belangrijk element uit de directe leefomgeving van de doelgroep geïntegreerd benaderd.
- de door het agentschap te leveren producten of diensten zijn *meetbaar* onder vorm van concrete outputindicatoren. Op basis hiervan kunnen in de beheersovereenkomst duidelijke outputdoelstellingen worden opgenomen voor wat betreft de kerntaken.
- er bestaat een reële mogelijkheid tot aansturing van het agentschap op grond van *doelmatigheid, prestaties en kwaliteit*. Er kunnen duidelijke doelstellingen worden geformuleerd inzake de dienstverlening, het efficiënt beheer van de middelen, e.d.
- er is een reël invulbare *informatierelatie*. De opdracht van het agentschap is voldoende SMART en stabiel. Door het samenbrengen van verschillende dienstverleningsaspecten voor de doelgroep in één agentschap, kan de informatie met betrekking tot deze verschillende elementen gemakkelijker worden geïntegreerd om een beeld te geven van de beleidsrealisatie. Er kan over de gerealiseerde dienstverlening op een duidelijke manier gecommuniceerd worden naar het beleid in een vorm die inschakelbaar is in grotere informatiegehelen.

Bovenstaande argumenten motiveren de keuze om “Kind en Gezin” als een verzelfstandigd agentschap op te richten. Om te kunnen overgaan tot het oprichten van een IVA-met-rechtspersoonlijkheid moeten daarnaast nog een aantal bijkomende voorwaarden vervuld zijn. Ook deze criteria die de Vlaamse Regering in het Kaderdecreet naar voren schuift voor het toekennen van rechtspersoonlijkheid zijn voor het agentschap Kind en Gezin duidelijk vervuld.

*Criteria voor het toekennen van rechtspersoonlijkheid :*

- *financiële/budgettaire overwegingen* : naast de dotatie van de Vlaamse Gemeenschap heeft het agentschap structurele eigen inkomsten uit de bijdragen van de ouders in de kostprijs van diensten.

Voor het gebruik van gesubsidieerde kinderopvang betalen de ouders bijvoorbeeld een bijdrage die is vastgesteld bij ministerieel besluit en die afhangt van het belastbaar gezinsinkomen. Deze ouderbijdragen worden door de opvangvoorzieningen geïnd, maar zijn inkomsten voor Kind en Gezin dat deze gelden gebruikt om -na herverdeling- de subsidies voor werkingskosten van de gesubsidieerde voorzieningen (deels) te financieren. Dergelijke financiële transacties (inkomsten en herverdeling) zijn uiteraard veel beter beheersbaar én beter controleerbaar als een entiteit met afzonderlijke rechtspersoonlijkheid (en dus met een afzonderlijke boekhouding) ze uitvoert

Uit de in het oprichtingsdecreet opgenomen bepalingen inzake de financiële middelen waarover het agentschap kan beschikken, blijkt bovendien dat ook andere inkomstenbronnen mogelijk zijn. Ook deze inkomstenstromen zijn eenvoudiger te beheren en te controleren als het agentschap een eigen rechtspersoonlijkheid bezit en dus verplicht is een eigen boekhouding te voeren en rekeningen op te maken.

- Vanuit het perspectief dat Kind en Gezin het respect voor de rechten van het kind en het respect voor de diversiteit als principe vooropstelt, is het essentieel dat het agentschap autonoom (ook in rechte) kan handelen. In het bijzonder voor de eigen, operationele dienstverlening is het cruciaal een aanpak op maat te kunnen uitwerken in functie hiervan.
- Nauwe samenwerking met *andere bestuurslagen* is een belangrijke randvoorwaarde voor de wer-

king van het agentschap “Kind en Gezin”. Specifiek wordt in het oprichtingsdecreet de structurele samenwerking met de lokale besturen genoemd voor de lokale programmatie inzake kinderopvang.

Ook met andere actoren in het werkveld is samenwerking cruciaal. In het oprichtingsdecreet wordt expliciet de opdracht opgenomen om voor de realisatie van de doelstellingen samen te werken en samenwerkingsakkoorden af te sluiten met instanties, instellingen, diensten en verenigingen die eveneens op het vlak van de taken van het agentschap actief zijn.

Specifiek inzake de preventieve gezinsondersteuning wordt hiervoor verwezen naar partnership met organisaties of instanties die consultatiebureaus organiseren en met ziekenhuizen voor kraambezoeken en informatie aan zwangeren.

Ook in het kader van de toekomstige uitbouw van de Integrale Jeugdzorg wordt een belangrijke meerwaarde door samenwerking met andere actoren verwacht.

Op basis van bovenstaande argumenten werd besloten dat voor het agentschap Kind en Gezin de vorm van de IVA-met-rechtspersoonlijkheid de meest geschikte organisatievorm is.

Dit betekent dat alle algemene bepalingen uit het kaderdecreet die van toepassing zijn op IVA-met-rechtspersoonlijkheid, ook van toepassing zijn op het agentschap Kind en Gezin.

### 3. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

#### Artikel 1

Krachtens artikel 128, § 1, van de Grondwet en artikel 5, § 1, I en II, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen behoren de bijstand aan personen en het gezondheidsbeleid tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen. Daaronder valt de materie die door dit ontwerp van decreet wordt geregeld.

## Artikel 2

Er wordt ervoor gekozen de begrippen kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning die beide betrekking hebben op de kerntaken van het agentschap (zie artikel 5 e.v.) nader te omschrijven. Deze omschrijvingen drukken kernachtig, maar toch ook voldoende globaal, uit wat hier onder kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning wordt verstaan.

Voor kinderopvang worden aan de voorschoolse opvang en aan buitenschoolse opvang geen leeftijd gelinkt. In de praktijk gaat de voorschoolse opvang evenwel meestal over kinderen jonger dan drie jaar, terwijl de opdracht voor wat betreft de buitenschoolse opvang meestal beperkt blijft tot de kinderen in het lager onderwijs.

De “kinderopvang in al zijn vormen” omvat ook de kinderopvang voor kinderen met specifieke noden. De aandacht voor bijzondere opvangbehoeften is ook expliciet opgenomen in artikel 7 van het oprichtingsdecreet.

Voor de preventieve gezinsondersteuning blijft de prioritaire doelgroep de kinderen jonger dan drie jaar. Belangrijk is dat ook de toekomstige gezinnen in de omschrijving zijn begrepen.

Omdat het “gezin” een kernbegrip is bij het omschrijven van de kerntaken, de missie en de doelgroep van het agentschap wordt hier ook een definitie van deze term meegegeven. Hieruit blijkt duidelijk dat het “gezin” op een ruime manier dient geïnterpreteerd te worden – rekening houdend met de verschillende samenlevingsvormen die voorkomen en waarin kinderen kunnen opgroeien. De opgenomen omschrijving is beschrijvend en heeft geen enkel normatief karakter.

## Artikel 3

Kind en Gezin wordt opgericht als een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid. Tot deze vorm van verzelfstandiging werd beslist omdat het agentschap voldoet aan de hiertoe door de Vlaamse regering in het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid geformuleerde criteria, zoals reeds hiervoor uiteengezet in 2, algemene toelichting.

## Artikel 4

In dit artikel worden de missie en een aantal centrale waarden, die nauw aansluiten bij de missie, geformuleerd.

Een missie zegt waarvoor een organisatie “staat”.

In de missie wordt ondubbelzinnig voor “het kind” gekozen.

Alle kinderen, zonder onderscheid, moeten zoveel mogelijk kansen inzake gezondheid, welzijn en ontplooiing krijgen. De notie “waar of hoe het ook geboren is of opgroeit” moet in die zin begrepen worden. “Geografisch” is de bevoegdheid van Kind en Gezin om dienstverlening te verstrekken beperkt tot de Vlaamse Gemeenschap.

Het spreekt vanzelf dat de instelling dit niet in haar eentje beoogt, maar dat ze zich daarvoor omringd ziet door partners. In de eerste plaats zijn deze partners natuurlijk de ouders van de kinderen. Daarnaast echter ziet Kind en Gezin zich omringd door allerlei andere partners, zoals de organiserende besturen van de consultatiebureaus en de vrijwilligers, kinderopvangvoorzieningen, andere welzijns- en gezondheidsvoorzieningen, de Vlaamse en lokale overheden, sociaal-culturele verenigingen enzovoort.

Een aantal centrale waarden onderbouwen deze missie.

Deze waarden moeten de volledige organisatie doordringen en door alle medewerkers en partners worden onderschreven.

## Artikel 5

De kerntaken zijn de strategisch belangrijkste, wezenlijke taken van het agentschap, wat uiteraard niet uitsluit dat er bijkomende taken of opdrachten eveneens volwaardig worden opgenomen.

## Artikel 6

In dit artikel wordt de taak inzake de regie van kinderopvang concreet omschreven :

- de registratie van elke opvanginitiatief verschaft het agentschap de gegevens over opvang buiten het gezin en is als dusdanig tevens een belang-

rijk sociologische indicator, op diverse vlakken (noden, verschuivingen, verschillen, enz.) De keerzijde van deze registratie is de meldingsplicht (artikel 14 en 15) ;

- het onder al zijn vormen stimuleren en toelaten van opvanginitiatieven, is bewust ruim geformuleerd en bevat diverse componenten. Subsidieren van erkende initiatieven, toekennen van principiële akkoorden en erkenningen, overeenkomsten en partnerships, toelaten door attestering voor de enkel meegedeelde opvang, informatieverstrekking aan belangstellende bedrijven, vernieuwende initiatieven opzetten, nieuwe behoeften detecteren. Zie daarvoor artikel 13, 2<sup>de</sup> lid.
- voor de kwaliteitsbevordering weze vooreerst verwezen naar de toepassing van het kwaliteitsdecreet. Anderzijds moeten de reeds door Kind en Gezin uitgewerkte instrumenten tot kwaliteitsbevordering vermeld worden zoals de beoordelingsschaal voor het pedagogisch functioneren in de crèches, de “KWAPOI” – een zelf-evaluatieinstrument voor de door Kind en Gezin geattesteerde particuliere opvanginitiatieven – en het kwaliteitscharter Buitenschoolse Opvang.

Het verdwijnen van de inspectietaak zal deze kwaliteitsopdracht niet doen verminderen ;

- programmatie beoogt in wezen het afstemmen van vraag en aanbod inzake kinderopvang.

Voor al hier is structurele samenwerking met de lokale actoren, waaronder de lokale besturen onontbeerlijk (zie artikel 11, 2<sup>de</sup> lid) ;

- op basis van vorige punten kan het agentschap actuele en gerichte info geven aan de gezinnen met opvangnoden.

Globaal houdt de regie-taak in dat, vooral in het kader van de afstemming gezin-arbeid, de gezinnen in Vlaanderen de mogelijkheid krijgen via een volwaardig en kwalitatief aanbod van kinderopvang arbeid en gezin op een vlotte manier te combineren.

Wel mag daarbij de aandacht voor gezinnen met specifieke opvangbehoeften niet uit het oog verloren worden, die soms omwille van andere motieven nood hebben aan kinderopvang, zoals bvb. een opleiding, of die heel specifieke vragen hebben zoals bvb. opvang van een gehandicapt kind.

## Artikel 7

In dit artikel wordt de taak inzake de organisatie van preventieve gezinsondersteuning concreet omschreven. Deze strekt zich uit van een informatie- en adviestaak tot gezinsondersteuning.

Belangrijk uitgangspunt daarbij is dat met deze ondersteuning een zo groot mogelijk bereik bij kinderen en gezinnen dient nagestreefd, maar dat tegelijkertijd een intensieve dienstverlening naar gezinnen met specifieke noden wordt ontwikkeld.

Van belang is ook dat, waar mogelijk en gewenst, een geheel of gedeeltelijk preventief aanbod aan kinderopvanginitiatieven wordt aangeboden (bvb. vaccinaties).

## Artikel 8

Dit artikel maakt het mogelijk dat het agentschap naast de kerntaken een aantal andere taken of opdrachten opneemt of moet opnemen.

Deze andere taken situeren zich zeker inzake crisisonopvang, inzake verstoorde opvoedingssituaties en inzake hulpverlening bij kindermishandeling.

Op vandaag vervult de instelling Kind en Gezin deze taak vooral via de Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning, via private pleegzorg en via de vertrouwenscentra inzake kindermishandeling.

Een verdere aflijning en concretisering van deze taken moet gebeuren in het kader van de evoluties in het aan de gang zijnde proces inzake integrale jeugdzorg.

## Artikel 9

Dit artikel bepaalt dat het agentschap klachten afhandelt met betrekking tot het functioneren van de eigen dienstverlening volgens de bepalingen van het klachtrecht ten aanzien van bestuursinstellingen. Daarnaast is het agentschap ook verantwoordelijk voor de afhandeling van klachten die worden geformuleerd ten aanzien van de door het agentschap aangestuurde voorzieningen, onverminderd de eigen verantwoordelijkheid inzake klachtenbehandeling van deze voorzieningen zoals voorzien in het kwaliteitsdecreet.

Deze afhandeling geldt onverminderd de opdracht van het agentschap bevoegd voor de inspectie van voorzieningen.

#### Artikel 10

Voor een doelgroepagentschap is het van belang dat het zijn beleidsuitvoerende taken kan uitvoeren in samenhang met andere agentschappen binnen het beleidsdomein, met andere beleidsdomeinen en bestuurslagen omdat ook daar maatregelen kunnen getroffen worden om het welzijn en de gezondheid van jonge kinderen te bevorderen.

Het agentschap is tevens een actor voor zijn doelgroep in de integrale jeugdzorg. Afstemming, informatie- en gegevensuitwisseling tussen deze actoren is daarvoor permanent nodig.

Binnen het kader van zijn operationele autonomie moet het agentschap permanent werken aan optimalisering en vernieuwing van zijn dienstverlening. Vanuit de taakverdeling tussen departement en agentschap is deze laatste het meest aangewezen om de nodige basisinformatie rond feitelijke werking, nieuwe behoeften met betrekking tot de doelgroep en met betrekking tot de nood aan ondersteuning en de organisatie ervan, toe te leveren aan het departement. In samenwerking met het departement kunnen dan verdere nieuwe stappen in de beleidsontwikkeling worden gezet.

Het agentschap, dat een beleidsuitvoerende opdracht heeft (omschreven in artikel 5 e.v.) zal zich geleidelijk aan kunnen profileren als een expert in de haar toevertrouwde taken. Het agentschap zal deze verworven kennis en expertise gebruiken om de eigen taken te optimaliseren in termen van proceskwaliteit (bvb. duur van de uitvoering) en outputkwaliteit (bvb. tevredenheid van de gebruikers van de dienstverlening). Bovendien helpt het agentschap mee aan de ondersteuning van het beleid, dat geïnitieerd en gecoördineerd wordt door het departement, door in samenwerking met andere beleidsuitvoerende agentschappen en in samenwerking met het departement, deze terreinkennis en expertise in te schakelen in de brede kennis- en expertiseverzameling en -ontwikkeling.

Overeenkomstig het derde lid moet vooraf duidelijk gesteld worden welke gegevens noodzakelijk moeten geregistreerd worden, niet alleen in het kader van het interne kwaliteitsbeleid van het agentschap, maar ook in het kader van de brede kennisverzameling en -ontwikkeling van het be-

leidsdomein die misschien geen directe relevantie hebben voor eigen beleidsuitvoering. Het agentschap engageert zich om ook deze gegevens te registreren en te verwerken tot op een overeengekomen niveau, en hiervoor de afgesproken standaarden te respecteren.

De Vlaamse regering wordt in het vierde lid gemachtigd om, onder bepaalde voorwaarden, te bepalen welke gegevens uit registraties opgenomen worden in bestanden, na overleg met de betrokken sectoren. Ook kan de Vlaamse regering nadere bepalingen stellen aan de vorm waarin gegevens opgenomen worden in bestanden, weliswaar rekening houdend met eventuele nationale standaarden en afspraken. De Vlaamse regering dient bij dit alles rekening te houden met het algemeen geldende principe dat de persoonsgegevens die worden verwerkt, toereikend, ter zake dienend en niet overmatig moeten zijn.

#### Artikel 11

Artikel 11 geeft het agentschap een algemene bevoegdheid binnen zijn missie en taken om samen te werken met al wie actief is op het vlak van de taken van het agentschap.

In het tweede lid wordt voor de lokale programma's van kinderopvang de verplichte samenwerking met lokale actoren, waaronder de lokale besturen, vastgelegd.

In het derde lid wordt een hecht partnership met consultatiebureaus en materniteiten naar voor geschoven. Wat deze laatste betreft moet de samenwerking via een samenwerkingsakkoord tot een voorwaardelijke toegang bij de pas bevallen moeders in de materniteit leiden.

#### Artikel 12

Dit artikel maakt het voor de Vlaamse regering mogelijk om op basis van dit decreet uitvoeringsbesluiten te nemen inzake normering van toelatings- en subsidiëringsvoorwaarden voor voorzieningen die binnen het takenpakket van het agentschap actief zijn.

Specifiek m.b.t. de subsidiëringsbeslissing wordt deze bevoegdheid niet exclusief aan het agentschap toegewezen. Ook andere instanties kunnen hiertoe bevoegd worden verklaard binnen de re-

gels terzake door de Vlaamse Regering vastgelegd. Dit gebeurt ook reeds op vandaag. Een eventuele subsidiëringsbeslissing door een andere instantie dan het agentschap kan echter wel slechts met de beperking dat dergelijke beslissing enkel kan betrekking op initiatieven die door het agentschap zijn toegelaten of erkend. De toelatings- en erkenningsbeslissingen van initiatieven binnen het kader van de taak van het agentschap, wordt wel exclusief aan Kind en Gezin toegekend.

#### Artikel 13

Dit artikel geeft het agentschap een algemene bevoegdheid om activiteiten uit te voeren binnen zijn missie en taken.

Voor beide kerntaken worden een aantal activiteiten of instrumenten opgesomd. Ook hier wordt rekening gehouden met de regeling inzake inspectiebevoegdheden.

#### Artikel 14

Is een overname van de bestaande regeling in het decreet houdende oprichting van de instelling Kind en Gezin. Er wordt wel rekening gehouden met de wijziging inzake inspectiebevoegdheid.

Wat betreft de toegang tot de voor opvang bestemde plaatsen weze verwezen naar het advies van de Raad van State van 25 februari 1997 met betrekking tot dit artikel uit de wetgeving op Kind en Gezin (Stuk 635 (1996-1997) – Nr. 1).

Het gaat hier dus niet om een inbreuk op de huiszoeking, per definitie een federale materie. Hier wordt conform vermeld advies, voor de betrokken taak verwezen naar artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, gelezen in samenhang met art. 19, § 1, 1<sup>ste</sup> lid. Vermeld bezoek is essentieel om de opvangomstandigheden in al zijn aspecten te beoordelen, zonder inbreuk op de particuliere delen van de bezochte woning.

#### Artikel 15

Deze strafbepaling, voorzien in het huidige decreet houdende oprichting van de instelling Kind en Gezin, wordt overgenomen.

#### Artikel 16

De Vlaamse regering regelt de werking van het agentschap overeenkomstig de bepalingen van het kaderdecreet.

#### Artikel 17

Artikel 17 bepaalt dat het agentschap verplicht is om aan het agentschap dat aangewezen is voor de inspectie alle gegevens die dit agentschap, bevoegd voor de inspectie, nodig acht voor de uitvoering van haar opdracht ter beschikking te stellen. Het beschikken over informatie rond beleidsontwikkelingen, klachten over de dienstverlening van de eigen of aangestuurde voorzieningen, dossiergegevens en dergelijke is dusdanig belangrijk voor het agentschap belast met inspectie, dat het principe best decretaal wordt vastgelegd. Overigens zal het uiteraard om wederzijdse overdracht gaan van informatie, want Kind en Gezin zal op haar beurt voor een deelaspect van haar opdracht afhankelijk zijn van een vlotte en volledige informatiestroom vanuit het agentschap aangeduid voor inspectie.

#### Artikel 18

Het kaderdecreet Beter Bestuurlijk Beleid bepaalt dat optioneel bij een IVA met rechtspersoonlijkheid een raadgevend comité kan worden opgericht.

Bij het agentschap wordt een raadgevend comité opgericht omdat het opereert in een maatschappelijke gevoelige omgeving waardoor de betrokkenheid bij de beleidsuitvoering van de belanghebbende partijen van groot belang is, zowel op vlak van voorzieningen als op vlak van gebruikers.

Het raadgevend comité kan bijdragen tot de kwaliteit van de beleidsuitvoering door toe te zien op de objectiviteit, de evenwichtigheid, de uitvoerbaarheid, het belang van de gebruikers bij de uitvoeringsgerichte activiteiten.

#### Artikel 19

Dit artikel regelt de samenstelling en de concrete werking van het raadgevend comité.

Het kaderdecreet Beter Bestuurlijk Beleid bepaalt dat optioneel bij een IVA met rechtspersoonlijkheid een raadgevend comité kan worden opgericht.

Bij het agentschap wordt een raadgevend comité opgericht omdat het opereert in een maatschappelijke gevoelige omgeving, met name de organisatie van de ondersteuning aan jonge kinderen en de gezinnen waarin ze opgroeien of aan toekomstige gezinnen, waardoor de betrokkenheid bij de beleidsuitvoering van de belanghebbende partijen van groot belang is zowel op vlak van voorzieningen als op vlak van gebruikers.

Het raadgevend comité kan bijdragen tot de kwaliteit van de beleidsuitvoering door toe te zien op de objectiviteit, de evenwichtigheid, de uitvoerbaarheid, het belang van de gebruikers bij de uitvoeringsgerichte activiteiten. Zo kan de leidend ambtenaar van het agentschap bvb raad vragen over :

- de beheersovereenkomst, alsmede het jaarlijks rapport en het eindrapport betreffende de uitvoering ervan ; en de jaardoelstellingen inzake de beleidsuitvoerende opdrachten van het agentschap
- de voorwaarden en criteria inzake het stelsel van vergunning, erkenning, subsidiëring en programmering en het straffen van voorzieningen
- de structurele aanpak van klachten van de gebruikers betreffende voorzieningen
- de toewijzing van specifieke opdrachten aan het agentschap met betrekking tot beleidsuitvoering
- de informatie- en communicatieaanpak naar klanten en gebruikers ;
- de kwaliteitsbevordering van de beleidsuitvoerende taken van het agentschap
- de inbreng van het agentschap inzake beleids-ondersteuning

Voor een effectieve invoering van de uitvoeringsgerichte maatregelen van het agentschap en voor de efficiëntie van de uitvoeringsgerichte activiteiten is het nodig dat de betrokken partners in de uitvoering bij het agentschap betrokken worden : dit zijn de gebruikers en de uitvoerders (werkgevers en werknemers) van de hulp- en dienstverlening. De vertegenwoordigers van deze groepen worden in gelijk aantal aangesteld, zodat ze evenredig vertegenwoordigd zijn in het comité.

Daarnaast kunnen er in functie van de noodwendigheden van de werking van het agentschap bijkomend leden worden aangeduid door de Vlaamse regering, alsook onafhankelijke experts in functie van een objectieve deskundige inbreng op het domein van het beleidsveld van het agentschap.

Om belangenvermenging en rolverwarring te voorkomen kunnen personeelsleden van het agentschap geen lid zijn van het raadgevend comité.

De periode van benoeming wordt naar analogie met de strategische adviesraad bepaald op vier jaar, deze periode is ook voldoende kort om een evaluatie toe te laten binnen de duur van het mandaat van het hoofd van het agentschap. Het is de regering die benoemt.

De concrete werkingsmodaliteiten van het comité worden bepaald door de leden en opgenomen in het huishoudelijk reglement, goed te keuren door Vlaamse regering.

## Artikel 20

Artikel 20 somt de financiële middelen op die ter beschikking van het agentschap worden gesteld. De voornaamste bron van financiering van het agentschap zal de dotatie zijn vanuit de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

## Artikel 21

Dit artikel behoeft geen commentaar.

## Artikel 22

Op heden beschikt de Vlaamse openbare instelling Kind en Gezin over een reservefonds dat werd aangelegd op basis van een machtiging die haar hiertoe werd verleend in artikel 30 van het decreet van 22 november 1995 houdende de bepalingen van de aanpassing van de begroting 1995. Voor leegstijgende duidelijkheid en eenvormigheid met de bepalingen in het comptabiliteitsdecreet, wordt ervoor geopteerd in het voorliggende oprichtingsdecreet voor het IVA met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin een nieuw reservefonds overeenkomstig de bepalingen in artikel 12 van het comptabiliteitsdecreet aan te leggen, met dien verstande dat het saldo uit het initiële reservefonds integraal wordt

overgedragen naar het nieuw op te zetten reservefonds. Een bepaling terzake is ook opgenomen in artikel 29 bij de Slotbepalingen.

Het reservefonds creëert de mogelijkheid om een deel van de toegewezen uitgavenkredieten niet in het begrotingsjaar zelf aan te wenden, maar te reserveren voor een welbepaalde toekomstige aanwending.

In het tweede lid worden m.b.t de aanwendingsmogelijkheden twee grote categorieën voorzien :

1° uitgaven die verband houden met de taken van het agentschap zoals die in het oprichtingsdecreet of op een later tijdstip door de Vlaamse regering worden vastgelegd. Het aanleggen van een reserve kan hier bijvoorbeeld opportuun zijn om een te verwachten toekomstige uitgave gerelateerd aan een beleidsoptie reeds deels te financieren met niet aangewende kredieten ;

2° het verwerven en beheren van patrimonium dat wordt aangewend voor de realisatie van de taken van het agentschap. Enerzijds zijn patrimoniumuitgaven veelal uitgaven die een jaarlijkse begroting zwaar belasten ; anderzijds zijn dergelijke uitgaven ook vaak verschillende jaren op voorhand in te schatten. Voor dergelijke uitgaven is het aanleggen van een reservefonds om de lasten ervan over meerdere begrotingsjaren te spreiden een techniek van goed financieel beheer. Het is daarom belangrijk dat het agentschap hiertoe gemachtigd wordt.

Het spijzen van het reservefonds moet overeenkomstig de bepalingen in het derde lid worden ingeschreven in de jaarlijkse begroting van het agentschap en is slechts mogelijk mits machtiging daarvan door het Vlaams Parlement.

Er wordt bepaald dat enkel het niet-aangewende deel van de in de begroting aan het agentschap toegekende uitgavenkredieten in aanmerking kan komen om het reservefonds te spijzen ; het agentschap kan hiervoor dus bijvoorbeeld géén lening aangaan.

Als voorwaarde voor de spijziging wordt tenslotte vastgelegd dat een toekomstige aanwending van de middelen moet gemotiveerd worden binnen de bepalingen van het tweede lid. Zo zal bijvoorbeeld de toekomstige patrimoniumuitgave waartoe een reserve wordt aangelegd, moeten worden benoemd.

## Artikel 23

Dit artikel machtigt de regering en geeft haar tevens opdracht om bestaande decreten en wetten betreffende het agentschap in overeenstemming te brengen met het voorliggende decreet en het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid. Deze machtiging geldt tot 9 maanden na de datum van de inwerkingtreding van het decreet. De besluiten van de Vlaamse regering dienen binnen de 9 maanden na de datum van hun inwerkingtreding worden bekrachtigd bij decreet. Weliswaar worden in artikel 28 reeds bepalingen opgeheven en gewijzigd, maar deze delegatie maakt het mogelijk om bij besluit de nodige aanpassingen aan decreten en wetten door te voeren, die over het hoofd worden gezien bij de redactie van het oprichtingsbesluit. Anderzijds wordt de regering ook gemachtigd en krijgt ze de opdracht om de bepalingen betreffende het agentschap die deel uitmaken van verschillende regelgevingen te coördineren. Deze coördinatie dient bekrachtigd door het Vlaams Parlement.

## Artikel 24 en 25

Deze artikels betreffen de taalregeling in het agentschap en in de door het agentschap opgerichte, erkende en gesubsidieerde voorzieningen.

## Artikel 26 en 27

Ten eerste wordt het oprichtingsdecreet van de instelling Kind en Gezin dd. 29 mei 1984 opgeheven, evenals de wijzigende decretale bepalingen op latere tijdstippen.

Ten tweede wordt ook bepaald dat het artikel 30 uit het decreet van 22 november 1995 houdende de bepaling van de aanpassing van de begroting 1995 wordt opgeheven. Met dit artikel werd de instelling Kind en Gezin gemachtigd een reservefonds aan te leggen. In artikel 29 van de slotbepaling van voorliggend oprichtingsdecreet voor het IVA met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin wordt gesteld dat het opheffen van deze decretale machtiging slechts gebeurt met dien verstande dat het saldo van het bestaande reservefonds integraal overgaat naar het nieuwe reservefonds dat het IVA met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin op basis van de machtiging in artikel 22 van voorliggende oprichtingsdecreet opricht.

## Artikel 28

In deze overgangsbepaling wordt voorzien in een functie van algemeen directeur, in afwijking van artikel 6, § 3, van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003. De Vlaamse regering dient in toepassing van artikel 39, § 3, de mogelijkheid te hebben deze functie toe te wijzen aan de huidige titularis van rang A2L binnen de VOI Kind en Gezin. Deze functie is uitdovend en wordt afgeschaft vanaf het moment dat de huidige titularis aangesteld wordt in een andere functie of het agentschap of zijn rechtsvoorganger verlaat.

## Artikel 29

Dit artikel behoeft geen commentaar.

*De minister-president van de Vlaamse regering,*

Bart SOMERS

*De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid  
en Gelijke Kansen,*

Adelheid BYTTEBIER

---



## VOORONTWERP VAN DECREET



## VOORONTWERP VAN DECREET

tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid  
Kind en Gezin

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn en Gezondheid en Gelijke Kansen ;

Na beraadslaging,

## BESLUIT :

De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

## HOOFDSTUK I

## Algemene bepalingen

## Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

## Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° het kaderdecreet : het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van [datum] ;
- 2° het Comptabiliteitsdecreet : het decreet van [datum] houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies en de controle door het Rekenhof ;
- 3° kinderopvang : de voorschoolse opvang van kinderen en de buitenschoolse opvang van kinderen in al zijn vormen ;
- 4° preventieve gezinsondersteuning : de dienstverlening aan jonge kinderen en de gezinnen waarin ze opgroeien, of aan toekomstige gezinnen, op het vlak van de preventieve gezondheidszorg en op sociaal-pedagogisch vlak. De preventieve gezinsondersteuning heeft aandacht voor de leefomgeving van het kind en in eerste instantie gericht op gezinnen met kinderen, jonger dan drie jaar ;
- 5° gezin : primaire leefvormen of samenlevingsvormen waarin meerdere personen min of meer duurzame relaties onderhouden ;
- 6° voorzieningen : elke organisatievorm die de ondersteuning organiseert en/of verleent.

## HOOFDSTUK II

### Oprichting

#### Artikel 3

Er wordt een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid opgericht als bedoeld in artikel 10 van het kaderdecreet.

Dit agentschap draagt als naam Kind en Gezin, hierna het agentschap genoemd.

De Vlaamse regering bepaalt tot welk homogeen beleidsdomein het agentschap behoort.

De Vlaamse regering bepaalt de vestigingsplaats van het agentschap.

De bepalingen van het kaderdecreet zijn van toepassing op het agentschap.

## HOOFDSTUK III

### Missie en taken

#### Artikel 4

§ 1. Het agentschap heeft als missie, samen met zijn partners, voor elk kind, waar en hoe het ook geboren is of opgroeit, zoveel mogelijk kansen te creëren.

§ 2. Bij het uitvoeren van zijn missie stelt het agentschap het respect voor de rechten van het kind en voor diversiteit centraal.

Het neemt bij de uitoefening van zijn taak de optimale ontwikkeling van het kind en de verantwoordelijkheid en mogelijkheden van de ouders als uitgangspunt.

§ 3. Het agentschap en de aangestuurde voorzieningen eerbiedigen bij hun optreden de ideologische, filosofische en godsdienstige overtuiging van de personen tot wie zij zich richten.

#### Artikel 5

De kerntaak van het agentschap omvat de regie van de kinderopvang en de organisatie van de preventieve gezinsondersteuning.

#### Artikel 6

§ 1. De taak inzake de regie van de kinderopvang omvat in elk geval :

1° de registratie van elk opvanginitiatief ;

2° het onder al zijn vormen stimuleren en toelaten van opvanginitiatieven ;

3° de bevordering van de kwaliteit van opvanginitiatieven ;

4° de programmatie op lokaal en regionaal vlak en op het vlak van de Vlaamse Gemeenschap ;

5° de informatie aan ouders en toekomstige ouders.

§ 2. Het agentschap beoogt inzake kinderopvang een zo goed mogelijk antwoord te bieden aan de behoeften van gezinnen, vooral in het kader van de afstemming gezin-arbeid, met bijzondere aandacht voor de gezinnen met bijzondere opvangbehoeften.

## Artikel 7

§ 1. De taak van het agentschap inzake de organisatie van de preventieve gezinsondersteuning omvat in elk geval :

- 1° het informeren en adviseren van gezinnen en toekomstige ouders voor gezondheid, ontwikkeling, opvoeding, voeding en veiligheid van kinderen ;
- 2° het opvolgen, detecteren en signaleren van risico's inzake gezondheid, ontwikkeling en opvoeding van kinderen, waaronder de detectie van kindermishandeling en het screenen van gehoor en zicht ;
- 3° de preventieve gezondheidszorg met betrekking tot het jonge kind, in het bijzonder het promoten, toedienen en opvolgen van vaccinaties ;
- 4° de ondersteuning van gezinnen en toekomstige ouders met specifieke behoeften inzake gezondheid, ontwikkeling en opvoeding, waaronder huilen, slapen, eten en interactie ouders-kinderen.

§ 2. Het agentschap beoogt met de preventieve gezinsondersteuning een zo groot mogelijk bereik bij kinderen en gezinnen, maar richt zich tegelijkertijd intensief naar gezinnen met specifieke behoeften.

Onder gezinnen met specifieke behoeften wordt onder meer verstaan : kansarme gezinnen, vluchtelingen-gezinnen, gezinnen met kinderen met een handicap, éénoudergezinnen en gezinnen met een meerling.

Het agentschap kan zijn dienstverlening inzake preventieve gezinsondersteuning eveneens richten naar de opvanginitiatieven, als bedoeld in artikel 6.

## Artikel 8

§ 1. Naast de kerntaken, vermeld in artikel 5, neemt het agentschap ook taken op inzake crisisopvang van jonge kinderen, inzake verstoorde opvoedingssituaties en inzake hulpverlening bij kindermishandeling.

Het agentschap stemt deze taken af op het beleid inzake integrale jeugdzorg.

§ 2. Binnen het kader van de missie en de taken van het agentschap kan de Vlaamse regering specifieke opdrachten aan het agentschap toewijzen.

## Artikel 9

Onverminderd de behandeling van klachten over de eigen werking en dienstverlening zoals bepaald in het decreet van 1 juni 2001 houdende toekenning van een klachtrecht ten aanzien van bestuursinstellingen moet het agentschap klachten tegen partners en door hen geregistreerde voorzieningen opnemen en behandelen.

## Artikel 10

Het agentschap voert de taken, vermeld in artikel 5, 6, 7 en 8, voorzover het om beleidsuitvoerende taken gaat, uit in samenhang met :

1° het door andere beleidsdomeinen en beleidsniveaus gevoerde beleid ;

2° het door de Vlaamse Gemeenschap gevoerde beleid inzake welzijn en gezondheid ;

Het agentschap ontwikkelt terreinexpertise met betrekking tot de taken, vermeld in artikel 5, 6, 7 en 8.

Het agentschap zal de verworven kennis en expertise ter beschikking stellen van de beleidsondersteuning als bedoeld in artikel 4, § 1, van het kaderdecreet.

Het agentschap zal haar dienstverlening permanent optimaliseren en vernieuwen op basis van actuele ontwikkelingen inzake kennis en expertise.

Het agentschap registreert en verwerkt alle gegevens, met inbegrip van persoonsgegevens met betrekking tot zijn cliënteel, die noodzakelijk zijn om :

1° de taken, bedoeld in artikel 5, 6, 7 en 8 uit te voeren ;

2° de beleidsgerichte input als bedoeld in artikel 4, § 3, van het kaderdecreet te leveren.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de gegevensregistratie en verwerking, onverminderd de toepassing van de regelgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer voor de verwerking van de persoonsgegevens.

## Artikel 11

Het agentschap werkt voor de realisatie van zijn taken samen en sluit samenwerkingsakkoorden af met overheden, instanties, instellingen, diensten en verenigingen die op het vlak van de toegewezen taken actief zijn.

Inzake kinderopvang werkt het agentschap voor de lokale programmatie op structurele wijze samen met lokale actoren, waaronder de lokale besturen.

Inzake preventieve gezinsondersteuning werkt het agentschap in partnership met organisaties of instanties die consultatiebureaus organiseren, alsook met ziekenhuizen voor informatieverstrekking aan zwangeren en kraambezoeken aan pas bevallen moeders. Daartoe heeft het agentschap toegang tot de kraaminrichtingen middels een samenwerkingsakkoord vanuit het oogpunt van de continuïteit van zorg en rekening houdende met de medische noodwendigheden, met de deontologie en de privacy.

## Artikel 12

De Vlaamse regering kan binnen het kader van de taak van het agentschap, vermeld in artikel 5, 6, 7 en 8 nadere regels bepalen met betrekking tot de normen en de voorwaarden om initiatieven toe te staan en of te subsidiëren, met dien verstande dat de toelatings- en/of erkenningsbeslissing bij het agentschap berust.

### Artikel 13

§ 1. Het agentschap kan voor het realiseren van zijn doelstellingen, al of niet binnen het kader van de regels, vermeld in artikel 12, alle mogelijke activiteiten van welke aard ook ontwikkelen, opzetten en realiseren.

§ 2. Inzake kinderopvang behelst dit onder meer het uitreiken van vergunningen, attesteren, erkennen, subsidiëren of financieren, dossierbeheer, vorming en onderzoek, met uitsluiting van het zelf verlenen van kinderopvang en de inspectie van voorzieningen voor kinderopvang.

§ 3. Inzake preventieve gezinsondersteuning behelst dit onder meer erkennen, subsidiëren of financieren, dossierbeheer, afsluiten van overeenkomsten, huisbezoeken, bezoeken van de bevallen moeders in de kraaminrichting (kraambezoeken), consulten en pedagogische spreekuren, met uitsluiting van de inspectie van erkende voorzieningen.

## HOOFDSTUK IV

### Meldingsplicht kinderopvang

### Artikel 14

Behalve als het ouders of verwanten tot en met de vierde graad betreft, is iedereen die op bestendige wijze en al dan niet tegen betaling, kinderen beneden de twaalf jaar opvangt, verplicht dat aan het agentschap mee te delen. De Vlaamse regering bepaalt wat onder opvang op bestendige wijze wordt verstaan.

Deze mededeling heeft tot gevolg dat de door de Vlaamse regering aangewezen inspectiediensten tijdens de opvangmomenten toegang hebben tot alle plaatsen of ruimten die voor de opvang bestemd zijn of ermee in verband staan.

De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden van de verplichting tot mededeling en van de toegang. De Vlaamse regering legt vast wie van de meldingsplicht wordt vrijgesteld.

### Artikel 15

Elke persoon die niet door de Vlaamse regering van de meldingsplicht is vrijgesteld en die kinderen beneden de twaalf jaar op bestendige wijze opvangt zonder dat aan het agentschap mee te delen, of elke persoon die de toegang vermeld in artikel 14, 2<sup>de</sup> lid, weigert, wordt gestraft met een geldboete van 0,64 tot 12,39 euro.

## HOOFDSTUK V

### Bestuur en werking

### Artikel 16

De Vlaamse regering regelt de werking van het agentschap.

## Artikel 17

Het agentschap stelt alle gevraagde gegevens ter beschikking van de entiteit die door de Vlaamse regering is aangewezen voor de inspectie. Tussen het agentschap en die entiteit wordt een samenwerkingsovereenkomst gesloten.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot die samenwerkingsovereenkomst.

## HOOFDSTUK VI

## Raadgevend comité

## Artikel 18

Bij het agentschap wordt een raadgevend comité opgericht, dat advies verstrekt op verzoek van het hoofd van het agentschap. Het raadgevend comité verstrekt tevens op eigen initiatief advies over alle aangelegenheden die van belang zijn voor de taken van het agentschap.

## Artikel 19

Het raadgevend comité is samengesteld uit een gelijke vertegenwoordiging van de volgende maatschappelijke geledingen van het beleidsveld :

- 1° de kinderen en de gezinnen ;
- 2° de voorzieningen die op de vermelde taakgebieden werkzaam zijn ;
- 3° de werknemers van de voorzieningen.

In het raadgevend comité kunnen ook andere, door de Vlaamse regering aan te wijzen personen, zitting hebben, alsook onafhankelijke deskundigen op het werkterrein van het agentschap.

Het lidmaatschap van het raadgevend comité is onverenigbaar met de hoedanigheid van personeelslid van het agentschap.

De Vlaamse regering stelt de nadere regels voor de samenstelling van het raadgevend comité vast, en kan voor de leden ervan een vergoeding bepalen. De leden worden door de Vlaamse regering voor een periode van vier jaar benoemd.

Het raadgevend comité stelt een huishoudelijk reglement op en legt het ter goedkeuring voor aan de Vlaamse regering. Het reglement stelt de praktische werking vast, de deontologie, de informatie- en rapporteringsopdracht van het comité, en de aard van de dossiers en rapporten die aan het raadgevend comité voorgelegd moeten worden.

## HOOFDSTUK VII

## Financiële middelen

## Artikel 20

Het agentschap kan beschikken over de volgende ontvangsten :

- 1° dotaties ;
- 2° schenkingen en legaten in speciën ;
- 3° inkomsten uit eigen participaties en uit door het agentschap verstrekte leningen aan derden ;
- 4° opbrengsten uit de verkoop van eigen participaties ;
- 5° ontvangsten voortvloeiend uit daden van beheer of beschikking met betrekking tot eigen domeingoe-deren ;
- 6° de subsidies waarvoor het agentschap in aanmerking komt ;
- 7° de opbrengst uit sponsoring ;
- 8° de terugvordering van ten onrechte verrichte betalingen ;
- 9° vergoedingen voor prestaties aan derden, volgens de voorwaarden, van de beheersovereenkomst, in het bijzonder de bijdragen van ouders of derden in de kostprijs van diensten ;
- 10° retributies voor zover ze bij het decreet zijn toegewezen aan het agentschap ;
- 11° leningen.

Tenzij anders is bepaald in een decreet worden de ontvangsten, genoemd in het eerste lid, beschouwd als ontvangsten die bestemd zijn voor de gezamenlijke uitgaven zoals bedoeld in artikel 9, § 3, van het Comptabiliteitsdecreet.

## Artikel 21

Het agentschap kan schenkingen of legaten aanvaarden. Het hoofd van het agentschap beoordeelt vooraf de opportuniteit en de risico's die aan de aanvaarding verbonden zijn.

## Artikel 22

Overeenkomstig artikel 12 van het Comptabiliteitsdecreet wordt het agentschap gemachtigd om een reservefonds aan te leggen op het niveau van de structurele afdeling binnen de begroting van het Vlaamse ministerie, overeenkomend met de begroting van het agentschap.

Het agentschap mag de middelen in het reservefonds voor de volgende taken aanwenden :

- 1° voor de taken, bedoeld in artikel 5, 6, 7 en 8, § 1, en voor de taken die de Vlaamse regering met toepassing van artikel 8, § 2, aan het agentschap opdraagt ;

2° voor het verwerven en beheren van patrimonium dat wordt aangewend voor de realisatie van de taken, bedoeld in artikel 5, 6, 7 en 8, § 1 en van de taken die de Vlaamse regering met toepassing van artikel 8, § 2, aan het agentschap opdraagt.

Het spijzen van het reservefonds is afhankelijk van een machtiging door het Vlaams Parlement in de jaarlijkse begroting. Die machtiging kan enkel betrekking hebben op dat deel van de uitgavenkredieten dat in de begroting aan het agentschap wordt toegekend en dat in het begrotingsjaar zelf niet wordt aangewend. Als voorwaarde geldt dat het agentschap binnen de bepalingen van het tweede lid, moet kunnen motiveren hoe het de middelen uit het reservefonds in de toekomst concreet zal aanwenden.

## HOOFDSTUK IX

### Coördinatie

#### Artikel 23

§ 1. De Vlaamse regering wordt ermee belast de bestaande wets- en decreetsbepalingen betreffende Kind en Gezin te wijzigen, aan te vullen, te vervangen of op te heffen, om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet en van het kaderdecreet.

De besluiten die hiertoe worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben indien zij niet bij decreet zijn bekrachtigd binnen negen maanden na de datum van hun inwerkingtreding. De bekrachtiging werkt terug tot deze laatste datum.

De bevoegdheid die hiertoe aan de Vlaamse regering, is opgedragen, vervalt negen maanden na de inwerkingtreding van dit decreet. Na die datum kunnen de besluiten die krachtens deze paragraaf zijn vastgesteld en zijn bekrachtigd, alleen bij een decreet worden gewijzigd, aangevuld, vervangen of opgeheven.

§ 2. De Vlaamse regering wordt ermee belast de bepalingen van de wetten en decreten betreffende Kind en Gezin, alsook de bepalingen die daarin uitdrukkelijk of stilzwijgend wijzigingen hebben aangebracht tot het tijdstip van de coördinatie, te coördineren. De Vlaamse regering kan daarvoor :

- 1° de te coördineren bepalingen anders inrichten, met name door ze opnieuw te ordenen en te vernummen ;
- 2° de verwijzingen in de te coördineren bepalingen dienovereenkomstig vernummen ;
- 3° de te coördineren bepalingen met het oog op onderlinge overeenstemming en eenheid van terminologie herschrijven zonder te raken aan de beginselen ervan ;
- 4° de verwijzingen naar de bepalingen, opgenomen in de coördinatie, in andere niet in de coördinatie opgenomen bepalingen naar de vorm aanpassen.

De coördinatie treedt pas in werking nadat ze bekrachtigd is door het Vlaams Parlement.

## HOOFDSTUK IX

## Taalregeling

## Artikel 24

De lokaal en regionaal door het agentschap opgerichte, erkende of gesubsidieerde voorzieningen zijn belast met een taak die hun in het algemeen belang door de overheid is toevertrouwd als bedoeld in artikel 1, § 1, 2°, van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken.

## Artikel 25

Van alle personen die in dienst zijn van het agentschap of die in het kader van hun taak een opdracht vervullen en in contact komen met het publiek in voorzieningen die door het agentschap erkend zijn, wordt de grondige kennis van het Nederlands vereist.

Deze kennis blijkt uit het diploma of studiegetuigschrift van het genoten onderwijs.

Als de in het eerste lid bedoelde persoon geen diploma of getuigschrift kan voorleggen, zal zijn grondige kennis van het Nederlands worden bewezen door een examen als bedoeld in artikel 53 van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken.

## Artikel 26

Van de bepalingen van artikel 25 kan worden afgeweken voor de personen van opgerichte, erkende of gesubsidieerde voorzieningen met of die ten dienste staan van allochtone kinderen en gezinnen. De afwijkingen worden op voorstel van het agentschap toegestaan door de Vlaamse regering.

## Artikel 27

Het agentschap, de Vaste Commissie voor Taaltoezicht of de Vlaamse regering delen de door hen vastgestelde overtredingen mee aan de overtreder. In het eerste en in het tweede geval wordt de overtreding eveneens meegedeeld aan de Vlaamse regering.

Op voorstel van de Vlaamse regering worden de sancties toegepast, vastgesteld in artikel 57 van de in artikel 24 van dit decreet bedoelde wetten.

Bovendien kunnen alle door het agentschap verleende subsidies of tegemoetkomingen tijdelijk of definitief worden geschorst.

## HOOFDSTUK X

## Slotbepalingen

## Artikel 28

De volgende regelingen wordt opgeheven :

1° het decreet van 29 mei 1984 houdende oprichting van de instelling Kind en Gezin, gewijzigd bij

- decreet van 03/05/1989 houdende erkenning van adoptiediensten
- decreet van 23/02/1994 inzake de infrastructuur van persoonsgebonden aangelegenheden
- decreet van 24/06/1997 tot wijziging van het decreet van 29 mei 1984 houdende oprichting van de instelling Kind en Gezin
- decreet van 15/07/1997 houdende de oprichting van de Gezins- en Welzijnsraad en van een adviseerende beroepscommissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden
- decreet van 07/07/1998 tot wijziging en opheffing van sommige bepalingen van decreten en wetten betreffende sommige Vlaamse openbare instellingen en tot opheffing van wettelijke bepalingen inzake prioritaire aanwerving bij Vlaamse openbare instellingen
- decreet van 09/03/2001 houdende wijziging van het decreet van 29 mei 1984 houdende oprichting van de instelling Kind en Gezin.

2° het artikel 30 van het decreet van 22 november 1995 houdende de bepaling van de aanpassing van de begroting 1995.

## Artikel 29

Het opheffen van het artikel 30 van het decreet van 22 november 1995 houdende de bepaling van de aanpassing van de begroting 1995 gebeurt slechts met dien verstande dat het saldo van het erin bedoelde reservefonds integraal overgaat naar het middels artikel 22 van voorliggend decreet nieuw opgerichte reservefonds.

## Artikel 30

Voor de huidige titularis van de rang A2L van de rechtsvoorganger van het agentschap wordt een functie van adjunct – genoemd algemeen directeur – voorzien, tot hij aangesteld wordt in een andere functie of het agentschap of zijn rechtsvoorganger verlaat.

## Artikel 31

De Vlaamse regering bepaalt de datum waarop dit decreet in werking treedt.

Brussel,

*De minister-president van de Vlaamse regering,*

Bart SOMERS

*De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen,*

Adelheid BYTTEBIER

---



ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN



*Sterk door overleg*

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Brussel, 24 november 2003

241103\_Standpunt\_BBB: K&amp;G en VAGG\_werkg\_werkn

# Standpunt van de werkgeversorganisa- ties: VCSPO, VEV, UNIZO en Boerenbond

*BBB Welzijn en Gezondheid: Kind en Gezin en VAGG*

|                                                                                 |    |
|---------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Inleiding .....                                                              | 32 |
| 2. Samenvatting .....                                                           | 32 |
| 3. Advies .....                                                                 | 33 |
| 3.1 Oprichtingsdecreet Kind en Gezin .....                                      | 33 |
| 3.1.1 Kind en Gezin dient een EVA te zijn .....                                 | 33 |
| 3.1.2 Evaluatie advies kaderdecreet .....                                       | 34 |
| 3.2 Oprichtingsdecreet Vlaams Agentschap voor Geestelijke Gezondheidszorg ..... | 37 |

## 1. Inleiding

Op 5 november 2003 ontving de SERV de adviesvraag met betrekking tot het voorontwerp van oprichtingsdecreten Beter Bestuurlijk Beleid voor het beleidsdomein welzijn en gezondheid. Er werden twee oprichtingsdecreten voorgelegd, namelijk met betrekking tot Kind en Gezin (IVA met rechtspersoonlijkheid) en de EVA Vlaams agentschap voor geestelijke gezondheidszorg. De SERV werd dringend om advies gevraagd

Deze adviesvraag maakt deel uit van het hervormingsproces Bestuurlijk Beleid. In opvolging van het kaderdecreet Bestuurlijk beleid ondergaan de Vlaamse administratie en de Vlaamse instellingen een reorganisatie, ondermeer door de oprichting van Intern Verzelfstandigde Agentschappen (IVA's) en Extern Verzelfstandigde Agentschappen (EVA's).

## 2. Samenvatting

De belangrijkste opmerking met betrekking tot Kind en Gezin betreft het statuut van de instelling. De werkgeversorganisaties beklemtonen het belang van de onafhankelijkheid en autonomie van uitvoering bij werk in gezinnen en het (financieel) partnership dat er momenteel is tussen de overheid enerzijds en sociaal-economisch middenveld anderzijds. Op basis van deze gegevens is het voor de werkgeversorganisaties duidelijk dat de instelling Kind en Gezin een extern verzelfstandigd agentschap moet worden. De werkgeversorganisaties betreuren dat de overheid kiest voor het statuut van IVA temeer daar er onvoldoende garanties worden ingeschreven voor een goede werking van het raadgevend comité. Wat de samenstelling betreft dient het decreet een representatieve vertegenwoordiging te voorzien van de gebruikers, de voorzieningen en de interprofessionele sociale partners. Ook is de bevoegdheid van het raadgevend comité onvoldoende uitgelijnd en wordt er geen recht op informatie ingeschreven noch de verplichting om het niet volgen van een advies te motiveren.

De werkgeversorganisaties merken op dat het voorontwerp van decreet op bepaalde punten afwijkt van de huidige regelgeving van Kind en Gezin, zonder dat de meerwaarde hiervan is aangetoond. Zo dient er naar analogie met de provinciale comités een regionale adviesstructuur behouden te blijven.

Het takenpakket van het agentschap is niet duidelijk afgelijnd met betrekking tot crisisopvang van jonge kinderen, verstoorde opvoedingssituaties en hulpverlening bij kindermishandeling. De werkgeversorganisaties dringen er op aan dat deze bevoegdheden worden uitgeklaard in overleg met de overige relevante sectoren binnen het beleidsdomein.



Met betrekking tot het VAGG achten de werkgeversorganisaties het aangewezen om de taken van het agentschap duidelijker te omlijnen door de naam aan te passen (Vlaams agentschap voor *openbare* geestelijke gezondheidszorg) evenals de memorie van toelichting inzake forensische psychiatrie.

Ook zijn de werkgeversorganisaties van oordeel dat het oprichtingsdecreet bijkomende bepalingen dient op te nemen over de structurele betrokkenheid van het personeel bij de totstandkoming van het beheerscontract en de oprichting van een auditcomité dat rechtstreeks werkt voor de raad van bestuur.

### 3. Advies

Dit advies beperkt zich tot de evaluatie van het oprichtingsdecreet in het licht van de principes die de SERV in voorgaande adviezen naar voor heeft geschoven. Het gaat meer bepaald om het advies van 15 mei 2002 over het kaderdecreet bestuurlijk beleid en de aanbeveling van 5 maart 2003 over de operationalisering kaderdecreet bestuurlijk beleid.

#### 3.1. Oprichtingsdecreet Kind en Gezin

##### 3.1.1 Kind en Gezin dient een EVA te zijn

Wat het onderscheid tussen IVA's en EVA's betreft hebben de werkgeversorganisaties een aanbeveling geformuleerd op 5 maart 2003 over de operationalisering van het kaderdecreet bestuurlijk beleid. Deze aanbeveling betrof de toegevoegde waarde van betrokkenheid van het sociaal-economisch middenveld bij de beleidsuitvoering van een aantal instellingen. Voor een aantal instellingen, waaronder Kind en Gezin, kan de volwaardige betrokkenheid het best gerealiseerd worden via de raad van bestuur van een EVA. De redenering die in die aanbeveling naar voor gebracht werd blijft nog altijd van kracht. In een instelling zoals Kind en Gezin waar het middenveld een belangrijke rol speelt biedt enkel het statuut van EVA voldoende garanties dat er een continue terugkoppeling is tussen beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering. Een loutere adviesfunctie binnen het raadgevend comité is bovendien veel vrijblijvender en responsabiliseert de betrokken actoren veel minder.

De werkgeversorganisaties stellen vast dat de regering ervoor kiest om de instelling op te richten als een IVA.

De memorie van toelichting bij het kaderdecreet bestuurlijk beleid vermeldt twee belangrijke redenen op grond waarvan de oprichting van een EVA kan worden overwogen: autonomie en onafhankelijkheid van de uitvoering enerzijds en partnerships bij de uitvoering anderzijds.



Beide redenen zijn volgens de werkgeversorganisaties van toepassing op Kind en Gezin, maar worden niet consequent toegepast.

De onafhankelijkheid en autonomie van uitvoering bij werk in gezinnen vormt een essentieel onderdeel van de werking van Kind en Gezin en dient ook behouden te blijven. Deze instelling is destijds als autonome instelling opgericht om afstand te creëren tussen de overheid in enge zin en burgers. Een van de redenen was om "als overheid een zekere bescheidenheid en voorzichtigheid aan de dag te leggen" (Memorie van toelichting bij het oorspronkelijke decreet op Kind en Gezin). Het is dan ook niet consequent om deze instelling om te vormen tot IVA.

Het partnership bij uitvoering heeft verschillende aspecten. Zo is er een structurele samenwerking tussen Kind en Gezin en de gemeenten in het lokaal overleg inzake kinderopvang. Partnership is eveneens belangrijk in de preventieve zorg die een speerpunt is van Kind en Gezin.

Het partnership tussen de overheid en derden in deze instelling vertaalt zich ook in een financieel partnership. Een belangrijk deel van de middelen komt voort uit de financiële inbreng van ouders die meer dan € 100 miljoen bedraagt. Ook vanuit de sociale partners gebeurt er een belangrijke financiële ondersteuning, met name de bijdrage ten belope van 0,05% van de loonmassa die bijdraagt tot de financiering van de buitenschools kinderopvang.

Op basis van deze gegevens is het voor de werkgeversorganisaties duidelijk dat de instelling Kind en Gezin een extern verzelfstandigd agentschap moet worden.

### 3.1.2 Evaluatie advies kaderdecreet

Voor de evaluatie van het oprichtingsdecreet is ook het advies van de SERV van 15 mei 2002 van belang. In dat advies gaf de raad een aantal belangrijke elementen aan waaraan de operationalisering van het kaderdecreet kan afgetoetst worden. Aan de hand van deze principes dient het voorliggende oprichtingsdecreet beoordeeld te worden.

- Geen wijzigingen zonder meerwaarde

De hervorming in het kader van BBB dient in de eerste plaats beoordeeld te worden op de bestuurskracht die door de oprichting van de nieuwe organen bereikt zal worden en aan de hand van de dienstverlening die aan de stakeholders van de maatschappij vanuit de nieuwe organisatie zal verleend worden. De verwachte baten van de nieuwe structuur moeten duidelijk aangegeven worden.

De werkgeversorganisaties merken op dat het oprichtingsdecreet een aantal bepalingen omvat die afwijken van de huidige regelgeving zonder een duidelijke meerwaarde te hebben. In het bijzonder wijzen de werkgeversorganisaties op 3 bepalingen:



- artikel 6§2 kadert de kinderopvang louter in de afstemming gezin-arbeid. De werkgeversorganisaties achten dit niet wenselijk, ook elementen zoals de opvoedingsondersteuning, maatschappelijke integratie van kinderen van niet-werkende of alleenstaande ouders waarbinnen de kinderopvang momenteel mede gekaderd worden, moeten behouden blijven.
- het voorontwerp van decreet heft de provinciale comités op. De memorie van toelichting geeft hiervoor geen reden aan. Naar analogie met de huidige provinciale comités vragen de werkgeversorganisaties dat de decreetgever een regionale adviesstructuur voorziet bij het agentschap.
- tenslotte voegt de definitie van kinderopvang in artikel 2 een leeftijdsbeperking in. De werkgeversorganisaties zijn van oordeel dat ook voorschoolse kinderen die de leeftijd van 3 jaar hebben bereikt in sommige gevallen van kinderopvang moeten kunnen genieten.

#### ■ Taakomschrijving Kind en Gezin

De nieuwe structuur van de Vlaamse overheid in departementen, IVA's en EVA's dient ook te resulteren in een duidelijke taakverdeling die leidt tot een coherent beleid.

De raad oordeelde in zijn advies over het kaderdecreet positief over de één op één relatie tussen het beleidsdomein en de minister, maar ook binnen het beleidsdomein moet er een duidelijke taakverdeling zijn. Daarnaast moet er ruimte blijven om de horizontale dwarsverbindingen op een juiste manier te integreren in het beleid.

Het voorontwerp van decreet geeft geen duidelijkheid inzake de taken van Kind en Gezin met betrekking tot crisisopvang van jonge kinderen, verstoorde opvoedingssituaties en hulpverlening bij kindermishandeling. Er wordt enkel voorzien dat het agentschap deze taken kan opnemen. Dit geeft enerzijds meer mogelijkheden tot flexibiliteit, maar houdt eveneens het gevaar in dat er onduidelijkheid ontstaat over de verantwoordelijkheden van de verschillende entiteiten binnen het beleidsdomein Welzijn en Gezondheid. De werkgeversorganisaties dringen er op aan dat deze bevoegdheden worden uitgeklaard in overleg met de overige relevante sectoren binnen het beleidsdomein.

#### ■ Coherent beleid: zowel intern als extern

Correcte definities van de gebruikte begrippen zijn nodig om overlappingsen of leemtes t.o.v. overige regelgeving te vermijden. Zo is het begrip crisisopvang niet gedefinieerd en is de relatie tussen het begrip "verstoorde opvoedingssituatie" in dit ontwerpdecreet en het begrip "problematiese opvoedingssituatie" in de bijzondere jeugdbijstand onduidelijk. Ook de definitie van "gezin" en "voorziening" is niet consistent met de overige regelgeving noch met de inhoud van het begrip.



De werkgeversorganisaties onderschrijven dat het voorontwerp van decreet op verschillende plaatsen voorziet in samenwerking door middel van afstemmen van de taken (art 8) of samenwerkingsakkoorden (art. 10). Met betrekking tot dit laatste merken de werkgeversorganisaties evenwel op dat de samenwerking inzake de programmatie van kinderopvang niet beperkt mag blijven tot de lokale besturen, maar verruimd moet worden tot samenwerking met het lokaal overleg.

In dit kader trekken de werkgeversorganisaties ook de aandacht op de relatie tussen de voorzieningen enerzijds en Kind en Gezin anderzijds. Zowel in het decreet als in de memorie van toelichting wordt herhaaldelijk gesproken van aansturing en regie. De werkgeversorganisaties stellen dat het duidelijk moet zijn dat een voorziening binnen de beperkingen van de regelgeving zelf zijn missie en kernopdrachten bepaalt. Vandaar dat het duidelijker is om een neutraler woordgebruik te hanteren zoals "de erkende en/of gesubsidieerde voorzieningen". Ook dient de term "regie" verduidelijkt te worden zodat deze functie een correcte rolverdeling tussen de voorzieningen en de overheid garandeert.

- EVA biedt betere garantie voor functionele beleidscyclus

Een derde beoordelingscriterium is dat er voldoende samenhang moet zijn tussen de verschillende fasen van de beleidscyclus. De concrete vormgeving van IVA's en EVA's evenals hun relatie met de rest van het beleidsdomein moet uiting geven aan deze integrale benadering. Door de oprichting van dit agentschap onder de vorm van een IVA zijn de werkgeversorganisaties van oordeel dat er onvoldoende wisselwerking zal kunnen zijn tussen de actoren op het veld en de overheid.

De oprichting als EVA biedt hiertoe betere garanties.

- Gebrekkige regelgeving inzake raadgevend comité

Een volgend criterium is de mate waarin het oprichtingsdecreet een aantal bepalingen opneemt over de samenstelling en bevoegdheid van het raadgevend comité en de structurele betrokkenheid van het personeel bij de totstandkoming van het beheerscontract.

Zoals reeds aangegeven kan een goede betrokkenheid van het sociaal-economisch middenveld een meerwaarde leveren voor de werking van Kind en Gezin. Het voorontwerp van decreet erkent dit onvoldoende door het agentschap op te richten als een IVA. In dit kader is het ook opvallend dat er geen sluitende garantie is opgenomen in het voorontwerp van decreet voor een goede werking van het raadgevend comité. Het voorontwerp van decreet bevat enkel een beperkt aantal bepalingen over de samenstelling en bevoegdheid van het raadgevend comité.

Zo ontbreken:

- een precieze formulering van de bevoegdheden: men beperkt zich tot een globale bevoegdheid om advies te geven over "aangelegenheden die van belang zijn voor de taken van het agentschap"; er worden geen garanties gegeven dat het comité op verplichte wijze wordt betrokken bij de voorbereiding en evaluatie van het beheerscontract, bij de voorbereiding van de (niet-strategische) besluiten en reglementen, bij de regelgeving die de statutaire werking van het agentschap betreffen, de informatie- en communicatieaanpak, de aan het agentschap toegekende middelen of de programmatie, vergunning, erkenningen, subsidiëring en sanctionering van voorzieningen. Dit zijn evenwel wezenlijke bestanddelen waarbij het raadgevend comité een meerwaarde kan betekenen; de werkgeversorganisaties vertrouwen erop dat het huishoudelijk reglement deze elementen verduidelijkt
- een recht op informatie;
- en de verplichting om het niet volgen van een advies te motiveren.

Wat de samenstelling betreft zijn de werkgeversorganisaties van oordeel dat drie geledingen moeten vertegenwoordigd zijn: de gebruikers, de voorzieningen en de interprofessionele sociale partners. Daarbij moet voldoende aandacht geschonken worden aan de representativiteit van de organisaties die de geledingen vertegenwoordigen.

Ook dient het decreet een bepaling op te nemen inzake onverenigbaarheden. Zo kunnen onafhankelijke deskundigen of personen aangeduid door de Vlaamse regering geen parlementair mandaat uitoefenen of werkzaam zijn in diensten van het agentschap, in de diensten van de Vlaamse overheid of het Vlaams parlement.

Tenslotte voorziet het oprichtingsdecreet niet dat het personeel betrokken wordt bij de opmaak en evaluatie van het beheerscontract. Zoals in het advies van de SERV over het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 15 mei 2002 reeds is opgenomen, kan hiervoor verwezen worden naar de waarborgen die terzake werden voorzien in de wetgeving op de economische overheidsbedrijven inzake de totstandkoming en uitvoering van de beheerscontracten.

### **3.2. Oprichtingsdecreet Vlaams Agentschap voor Geestelijke Gezondheidszorg**

De algemene opmerkingen met betrekking tot beter bestuurlijk beleid zoals geformuleerd voor Kind en Gezin zijn ook voor dit oprichtingsdecreet van toepassing.

Met betrekking tot de bestuurskracht en de betere dienstverlening die de operatie tot doel moet hebben, formuleren de werkgeversorganisaties geen specifieke opmerkingen.

Wat de interne coherentie van het beleidsdomein betreft zijn de werkgeversorganisaties van oordeel dat het ontwerpdecreet aanleiding geeft tot verwarring.



Zo geeft de titel van het agentschap de indruk dat het agentschap de gehele geestelijke gezondheid omvat, terwijl uit de omschrijving van de kerntaak duidelijk blijkt dat het gaat om het openbaar initiatief. De werkgeversorganisaties zijn dan ook van oordeel dat dit tot uiting moet komen in de naamgeving: "Vlaams Agentschap voor Openbare Geestelijke Gezondheidszorg".

Ook de memorie van toelichting is voor verbetering vatbaar in het kader van de coherentie binnen het beleidsdomein. In artikel 6 wordt geëxpliciteerd dat één van de kerntaken bestaat uit de organisatie van de forensische psychiatrie met specifiek ontwikkelde zorgprogramma's. Het begrip "specifiek" lijkt in de algemene toelichting bij het decreet de betekenis van "exclusief" te krijgen, namelijk "in zoverre het gaat om diensten waarin andere voorzieningen niet of nauwelijks geïnteresseerd zijn,...zoals forensische psychiatrie". De werkgeversorganisaties merken vooreerst op dat inzake forensische psychiatrie momenteel reeds diverse initiatieven genomen waardoor dit alvast voor deze tak niet correct is. Voor de uitbouw van deze zorgverlening kan het agentschap vanzelfsprekend initiatieven nemen, maar een goede forensische psychiatrische zorg kan slechts gewaarborgd worden indien alle GGZ-voorzieningen zich verantwoordelijk weten en zorg verlenen aan deze doelgroep. De werkgeversorganisaties stellen dan ook voor om deze passage in de algemene memorie van toelichting aan te passen.

Een volgend criterium is de mate waarin het oprichtingsdecreet van een EVA een aantal bepalingen opneemt over de structurele betrokkenheid van het personeel bij de totstandkoming van het beheerscontract en het functioneren van het auditcomité. Aangezien deze bepalingen niet zijn opgenomen in het kaderdecreet dient het oprichtingsdecreet hiervoor een goede regeling te voorzien.

Verder is het belangrijk een structurele betrokkenheid van het personeel bij de totstandkoming van het beheerscontract en de evaluatie van de uitvoering ervan te verankeren in het decreet. Deze betrokkenheid gaat minstens over het geven op regelmatige basis van informatie alsook het houden van overleg over opmaak en uitvoering van het beheerscontract.

De grotere verantwoordelijkheid die aan de bestuurders van de EVA verleend wordt, dient gepaard te gaan met voldoende waarborgen voor de bestuurders. Meer concreet dient een EVA zoals het VAGG te beschikken over een auditcomité dat rechtstreeks werkt voor de raad van bestuur. Het voorontwerp van decreet dient in deze zin aangevuld te worden.

# Standpunt van de werknemersorganisa- ties: ACV, ABVV en ACLVB

*BBB Welzijn en Gezondheid: Kind en Gezin en VAGG*

|                                                                                 |    |
|---------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Inleiding .....                                                              | 40 |
| 2. Samenvatting .....                                                           | 40 |
| 3. Advies .....                                                                 | 41 |
| 3.1 Oprichtingsdecreet Kind en Gezin .....                                      | 41 |
| 3.1.1 Kind en Gezin dient een EVA te zijn .....                                 | 41 |
| 3.1.2 Evaluatie advies kaderdecreet .....                                       | 43 |
| 3.2 Oprichtingsdecreet Vlaams Agentschap voor Geestelijke Gezondheidszorg ..... | 46 |
| Referentielijst .....                                                           | 48 |

## 1. Inleiding

Op 5 november 2003 ontving de SERV de adviesvraag met betrekking tot het voorontwerp van oprichtingsdecreten Beter Bestuurlijk Beleid voor het beleidsdomein welzijn en gezondheid. Er werden twee oprichtingsdecreten voorgelegd, namelijk met betrekking tot Kind en Gezin (IVA met rechtspersoonlijkheid) en de EVA Vlaams agentschap voor geestelijke gezondheidszorg. De SERV werd dringend om advies gevraagd.

Deze adviesvraag maakt deel uit van het hervormingsproces Bestuurlijk Beleid. In opvolging van het kaderdecreet Bestuurlijk beleid ondergaan de Vlaamse administratie en de Vlaamse instellingen een reorganisatie, ondermeer door de oprichting van Intern Verzelfstandigde Agentschappen (IVA's) en Extern Verzelfstandigde Agentschappen (EVA's)..

## 2. Samenvatting

De belangrijkste opmerking met betrekking tot Kind en Gezin betreft het statuut van de instelling. De werknemersorganisaties beklemtonen het belang van de onafhankelijkheid en autonomie van uitvoering bij werk in gezinnen en het (financieel) partnership dat er momenteel is tussen de overheid enerzijds en sociaal-economisch middenveld anderzijds. Op basis van deze gegevens is het voor de werknemersorganisaties duidelijk dat de instelling Kind en Gezin een extern verzelfstandigd agentschap moet worden, waarbij voor de sociale partners een expliciete vertegenwoordiging dient gewaarborgd te worden. De werknemersorganisaties betreuren dat de overheid kiest voor het statuut van IVA temeer daar er onvoldoende garanties worden ingeschreven voor een goede werking van het raadgevend comité. Wat de samenstelling betreft dient het decreet een representatieve en evenredige vertegenwoordiging te voorzien van de gebruikers, de voorzieningen, de werknemers van de voorzieningen en de interprofessionele sociale partners. Ook is de bevoegdheid van het raadgevend comité onvoldoende uitgelijnd en wordt er geen recht op informatie ingeschreven noch de verplichting om het niet volgen van een advies te motiveren.

De werknemersorganisaties merken op dat het voorontwerp van decreet op bepaalde punten afwijkt van de huidige regelgeving van Kind en Gezin, zonder dat de meerwaarde hiervan is aangetoond. Zo dient er naar analogie met de provinciale comités een regionale adviesstructuur behouden te blijven.

Het takenpakket van het agentschap is niet duidelijk afgelijnd met betrekking tot crisisopvang van jonge kinderen, verstoorde opvoedingssituaties en hulpverlening bij kindermishandeling.

De werknemersorganisaties dringen er op aan dat deze bevoegdheden worden uitgeklaard in overleg met de overige relevante sectoren binnen het beleidsdomein.

Met betrekking tot het VAGG achten de werknemersorganisaties het aangewezen om de taken van het agentschap duidelijker te omlijnen door de naam aan te passen (Vlaams agentschap voor *openbare* geestelijke gezondheidszorg) evenals de memorie van toelichting inzake forensische psychiatrie.

Ook zijn de werknemersorganisaties van oordeel dat het oprichtingsdecreet bijkomende bepalingen dient op te nemen over de structurele betrokkenheid van het personeel bij de totstandkoming van het beheerscontract en de oprichting van een auditcomité dat rechtstreeks werkt voor de raad van bestuur.

### 3. Advies

Dit advies beperkt zich tot de evaluatie van het oprichtingsdecreet in het licht van de principes die de SERV in voorgaande adviezen naar voor heeft geschoven. Het gaat meer bepaald om het advies van 15 mei 2002 over het kaderdecreet bestuurlijk beleid en de aanbeveling van 5 maart 2003 over de operationalisering kaderdecreet bestuurlijk beleid.

#### 3.1. Oprichtingsdecreet Kind en Gezin

##### 3.1.1 Kind en Gezin dient een EVA te zijn

Wat het onderscheid tussen IVA's en EVA's betreft heeft de raad een aanbeveling geformuleerd op 5 maart 2003 over de operationalisering van het kaderdecreet bestuurlijk beleid. Deze aanbeveling betrof de toegevoegde waarde van betrokkenheid van het sociaal-economisch middenveld bij de beleidsuitvoering van een aantal instellingen. Voor een aantal instellingen, waaronder Kind en Gezin, kan de volwaardige betrokkenheid het best gerealiseerd worden via de raad van bestuur van een EVA. De redenering die in die aanbeveling naar voor gebracht werd blijft nog altijd van kracht. In een instelling zoals Kind en Gezin waar het middenveld een belangrijke rol speelt biedt enkel het statuut van EVA voldoende garanties dat er een continue terugkoppeling is tussen beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering.

Een loutere adviesfunctie binnen het raadgevend comité is bovendien veel vrijblijvender en responsabiliseert de betrokken actoren veel minder.

De werknemersorganisaties stellen vast dat de regering ervoor kiest om de instelling op te richten als een IVA.



De memorie van toelichting bij het kaderdecreet bestuurlijk beleid vermeldt twee belangrijke redenen op grond waarvan de oprichting van een EVA kan worden overwogen: autonomie en onafhankelijkheid van de uitvoering enerzijds en partnerships bij de uitvoering anderzijds. Beide redenen zijn volgens de werknemersorganisaties van toepassing op Kind en Gezin, maar worden niet consequent toegepast.

De onafhankelijkheid en autonomie van uitvoering bij werk in gezinnen vormt een essentieel onderdeel van de werking van Kind en Gezin en dient ook behouden te blijven. Deze instelling is destijds als autonome instelling opgericht om afstand te creëren tussen de overheid in enge zin en burgers. Een van de redenen was om "als overheid een zekere bescheidenheid en voorzichtigheid aan de dag te leggen" (Membere van toelichting bij het oorspronkelijke decreet op Kind en Gezin). Het is dan ook niet consequent om deze instelling om te vormen tot IVA. Het partnership bij uitvoering heeft verschillende aspecten. Zo is er een structurele samenwerking tussen Kind en Gezin en de gemeenten in het lokaal overleg inzake kinderopvang. Partnership is eveneens belangrijk in de preventieve zorg die een speerpunt is van Kind en Gezin.

Het partnership tussen de overheid en derden in deze instelling vertaalt zich ook in een financieel partnership. Een belangrijk deel van de middelen komt voort uit de financiële inbreng van ouders die meer dan € 100 miljoen bedraagt. Ook vanuit de sociale partners gebeurt er een belangrijke financiële ondersteuning, met name de bijdrage ten belope van 0,05% van de loonmassa die bijdraagt tot de financiering van de buitenschools kinderopvang.

Daarnaast is er een rechtstreekse link tussen de arbeidsmarkt en kinderopvang, aangezien kinderopvang een essentiële randvoorwaarde is voor de toegankelijkheid van de arbeidsmarkt en het verhogen van de arbeidsparticipatie. De beleidsuitvoering van Kind en Gezin is dus een belangrijk element in de discussie over de combinatie arbeid en gezin.

Aangezien gebruikers van de voorzieningen van kinderopvang hierop beroep doen in het kader van hun arbeidsparticipatie zijn de werknemersorganisaties van oordeel dat de sociale partners expliciet betrokken dienen te worden bij het bestuur van de instelling. Deze betrokkenheid is essentieel bij het bepalen uitvoeren van de prioriteiten, het voorzien in ministeriele besluiten, het bepalen van de randvoorwaarden voor flexibele opvang en opvang van zieke kinderen, het bepalen van een coherent beleid in de buitenschoolse opvang.

Doordat de sociale partners bovendien geen actor zijn, vermindert hun vertegenwoordiging in de Raad van Bestuur het gevaar dat deze raad van Bestuur de rol van rechter en partij opneemt.

Op basis van deze gegevens is het voor de werknemersorganisaties duidelijk dat de instelling Kind en Gezin een extern verzelfstandigd agentschap moet worden, waarbij voor de sociale partners een expliciete vertegenwoordiging dient gewaarborgd te worden.

### 3.1.2 Evaluatie advies kaderdecreet

Voor de evaluatie van het oprichtingsdecreet is ook het advies van de SERV van 15 mei 2002 van belang. In dat advies gaf de raad een aantal belangrijke elementen aan waaraan de operationalisering van het kaderdecreet kan afgetoetst worden. Aan de hand van deze principes dient het voorliggende oprichtingsdecreet beoordeeld te worden.

- Geen wijzigingen zonder meerwaarde

De hervorming in het kader van BBB dient in de eerste plaats beoordeeld te worden op de bestuurskracht die door de oprichting van de nieuwe organen bereikt zal worden en aan de hand van de dienstverlening die aan de stakeholders van de maatschappij vanuit de nieuwe organisatie zal verleend worden. De verwachte baten van de nieuwe structuur moeten duidelijk aangegeven worden.

De werknemersorganisaties merken op dat het oprichtingsdecreet een aantal bepalingen omvat die afwijken van de huidige regelgeving zonder een duidelijke meerwaarde te hebben. In het bijzonder wijzen de werknemersorganisaties op 3 bepalingen:

- artikel 6§2 kadert de kinderopvang louter in de afstemming gezin-arbeid. De werknemersorganisaties achten dit niet wenselijk, ook elementen zoals de opvoedingsondersteuning, maatschappelijke integratie van kinderen van niet-werkende of alleenstaande ouders waarbinnen de kinderopvang momenteel mede gekaderd worden, moeten behouden blijven.
- het voorontwerp van decreet heft de provinciale comités op. De memorie van toelichting geeft hiervoor geen reden aan. Naar analogie met de huidige provinciale comités vragen de werknemersorganisaties dat de decreetgever een regionale adviesstructuur voorziet bij het agentschap.
- tenslotte voegt de definitie van kinderopvang in artikel 2 een leeftijdsbeperking in. De werknemersorganisaties zijn van oordeel dat ook voorschoolse kinderen die de leeftijd van 3 jaar hebben bereikt in sommige gevallen van kinderopvang moeten kunnen genieten.

- Taakomschrijving Kind en Gezin

De nieuwe structuur van de Vlaamse overheid in departementen, IVA's en EVA's dient ook te resulteren in een duidelijke taakverdeling die leidt tot een coherent beleid.

De raad oordeelde in zijn advies over het kaderdecreet positief over de één op één relatie tussen het beleidsdomein en de minister, maar ook binnen het beleidsdomein moet er een duidelijke taakverdeling zijn. Daarnaast moet er ruimte blijven om de horizontale dwarsverbindingen op een juiste manier te integreren in het beleid.



Het voorontwerp van decreet geeft geen duidelijkheid inzake de taken van Kind en Gezin met betrekking tot crisisopvang van jonge kinderen, verstoorde opvoedingssituaties en hulpverlening bij kindermishandeling. Er wordt enkel voorzien dat het agentschap deze taken kan opnemen. Dit geeft enerzijds meer mogelijkheden tot flexibiliteit, maar houdt eveneens het gevaar in dat er onduidelijkheid ontstaat over de verantwoordelijkheden van de verschillende entiteiten binnen het beleidsdomein Welzijn en Gezondheid. De werknemersorganisaties dringen er op aan dat deze bevoegdheden worden uitgeklaard in overleg met de overige relevante sectoren binnen het beleidsdomein.

- Coherent beleid: zowel intern als extern

Correcte definities van de gebruikte begrippen zijn nodig om overlappingsen of leemtes t.o.v. overige regelgeving te vermijden. Zo is het begrip crisisopvang niet gedefinieerd en is de relatie tussen het begrip "verstoorde opvoedingssituatie" in dit ontwerpdecreet en het begrip "problematische opvoedingssituatie" in de bijzondere jeugdbijstand onduidelijk. Ook de definitie van "gezin" en "voorziening" is niet consistent met de overige regelgeving noch met de inhoud van het begrip.

De werknemersorganisaties onderschrijven dat het voorontwerp van decreet op verschillende plaatsen voorziet in samenwerking door middel van afstemmen van de taken (art 8) of samenwerkingssakkoorden (art. 10). Met betrekking tot dit laatste merken de werknemersorganisaties evenwel op dat de samenwerking inzake de programmatie van kinderopvang niet beperkt mag blijven tot de lokale besturen, maar verruimd moet worden tot samenwerking met het lokaal overleg.

In dit kader trekken de werknemersorganisaties ook de aandacht op de relatie tussen de voorzieningen enerzijds en Kind en Gezin anderzijds. Zowel in het decreet als in de memorie van toelichting wordt herhaaldelijk gesproken van aansturing en regie. De werknemersorganisaties stellen dat het duidelijk moet zijn dat een voorziening binnen de beperkingen van de regelgeving zelf zijn missie en kernopdrachten bepaalt. Vandaar dat het duidelijker is om een neutraal woordgebruik te hanteren zoals "de erkende en/of gesubsidieerde voorzieningen". Ook dient de term "regie" verduidelijkt te worden zodat deze functie een correcte rolverdeling tussen de voorzieningen en de overheid garandeert.

- EVA biedt betere garantie voor functionele beleidscyclus

Een derde beoordelingscriterium is dat er voldoende samenhang moet zijn tussen de verschillende fasen van de beleidscyclus. De concrete vormgeving van IVA's en EVA's evenals hun relatie met de rest van het beleidsdomein moet uiting geven aan deze integrale benadering.

Door de oprichting van dit agentschap onder de vorm van een IVA zijn de werknemersorganisaties van oordeel dat er onvoldoende wisselwerking zal kunnen zijn tussen de actoren op het veld en de overheid.

De oprichting als EVA biedt hiertoe betere garanties.

- Gebrekkige regelgeving inzake raadgevend comité

Een volgend criterium is de mate waarin het oprichtingsdecreet een aantal bepalingen opneemt over de samenstelling en bevoegdheid van het raadgevend comité en de structurele betrokkenheid van het personeel bij de totstandkoming van het beheerscontract.

Zoals reeds aangegeven kan een goede betrokkenheid van het sociaal-economisch middenveld een meerwaarde leveren voor de werking van Kind en Gezin. Het voorontwerp van decreet erkent dit onvoldoende door het agentschap op te richten als een IVA. In dit kader is het ook opvallend dat er geen sluitende garantie is opgenomen in het voorontwerp van decreet voor een goede werking van het raadgevend comité. Het voorontwerp van decreet bevat enkel een beperkt aantal bepalingen over de samenstelling en bevoegdheid van het raadgevend comité. Zo ontbreken:

- een precieze formulering van de bevoegdheden: men beperkt zich tot een globale bevoegdheid om advies te geven over "aangelegenheden die van belang zijn voor de taken van het agentschap"; er worden geen garanties gegeven dat het comité op verplichte wijze wordt betrokken bij de voorbereiding en evaluatie van het beheerscontract, bij de voorbereiding van de (niet-strategische) besluiten en reglementen, bij de regelgeving die de statutaire werking van het agentschap betreffen, de informatie- en communicatieaanpak, de aan het agentschap toegekende middelen of de programmatie, vergunning, erkenningen, subsidiëring en sanctionering van voorzieningen. Dit zijn evenwel wezenlijke bestanddelen waarbij het raadgevend comité een meerwaarde kan betekenen; de werknemersorganisaties vertrouwen erop dat het huishoudelijk reglement deze elementen verduidelijkt
- een recht op informatie;
- en de verplichting om het niet volgen van een advies te motiveren.

Wat de samenstelling betreft zijn de werknemersorganisaties van oordeel dat vier geledingen evenredig moeten vertegenwoordigd zijn: de gebruikers, de voorzieningen, het personeel van de voorzieningen en de interprofessionele sociale partners.

Daarbij moet voldoende aandacht geschonken worden aan de representativiteit van de organisaties die de geledingen vertegenwoordigen.



Ook dient het decreet een bepaling op te nemen inzake onverenigbaarheden. Zo kunnen onafhankelijke deskundigen of personen aangeduid door de Vlaamse regering geen parlementair mandaat uitoefenen of werkzaam zijn in diensten van het agentschap, in de diensten van de Vlaamse overheid of het Vlaams parlement.

Tenslotte voorziet het oprichtingsdecreet niet dat het personeel betrokken wordt bij de opmaak en evaluatie van het beheerscontract. Zoals in het advies van de SERV over het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 15 mei 2002 reeds is opgenomen, kan hiervoor verwezen worden naar de waarborgen die terzake werden voorzien in de wetgeving op de economische overheidsbedrijven inzake de totstandkoming en uitvoering van de beheerscontracten.

### **3.2. Oprichtingsdecreet Vlaams Agentschap voor Geestelijke Gezondheidszorg**

De algemene opmerkingen met betrekking tot beter bestuurlijk beleid zoals geformuleerd voor Kind en Gezin zijn ook voor dit oprichtingsdecreet van toepassing.

Met betrekking tot de bestuurskracht en de betere dienstverlening die de operatie tot doel moet hebben, formuleren de werknemersorganisaties geen specifieke opmerkingen.

Wat de interne coherentie van het beleidsdomein betreft zijn de werknemersorganisaties van oordeel dat het ontwerpdecreet aanleiding geeft tot verwarring.

Zo geeft de titel van het agentschap de indruk dat het agentschap de gehele geestelijke gezondheid omvat, terwijl uit de omschrijving van de kerntaak duidelijk blijkt dat het gaat om het openbaar initiatief. De werknemersorganisaties zijn dan ook van oordeel dat dit tot uiting moet komen in de naamgeving: "Vlaams Agentschap voor Openbare Geestelijke Gezondheidszorg".

Ook de memorie van toelichting is voor verbetering vatbaar in het kader van de coherentie binnen het beleidsdomein. In artikel 6 wordt geëxpliciteerd dat één van de kerntaken bestaat uit de organisatie van de forensische psychiatrie met specifiek ontwikkelde zorgprogramma's. Het begrip "specifiek" lijkt in de algemene toelichting bij het decreet de betekenis van "exclusief" te krijgen, namelijk "in zoverre het gaat om diensten waarin andere voorzieningen niet of nauwelijks geïnteresseerd zijn,...zoals forensische psychiatrie". De werknemersorganisaties merken vooreerst op dat inzake forensische psychiatrie momenteel reeds diverse initiatieven genomen waardoor dit alvast voor deze tak niet correct is.

Voor de uitbouw van deze zorgverlening kan het agentschap vanzelfsprekend initiatieven nemen, maar een goede forensische psychiatrische zorg kan slechts gewaarborgd worden indien alle GGZ-voorzieningen zich verantwoordelijk weten en zorg verlenen aan deze doelgroep. De

werknemersorganisaties stellen dan ook voor om deze passage in de algemene memorie van toelichting aan te passen.

Een volgend criterium is de mate waarin het oprichtingsdecreet van een EVA een aantal bepalingen opneemt over de structurele betrokkenheid van het personeel bij de totstandkoming van het beheerscontract en het functioneren van het auditcomité. Aangezien deze bepalingen niet zijn opgenomen in het kaderdecreet dient het oprichtingsdecreet hiervoor een goede regeling te voorzien.

Verder is het belangrijk een structurele betrokkenheid van het personeel bij de totstandkoming van het beheerscontract en de evaluatie van de uitvoering ervan te verankeren in het decreet. Deze betrokkenheid gaat minstens over het geven op regelmatige basis van informatie alsook het houden van overleg over opmaak en uitvoering van het beheerscontract.

De grotere verantwoordelijkheid die aan de bestuurders van de EVA verleend wordt, dient gepaard te gaan met voldoende waarborgen voor de bestuurders. Meer concreet dient een EVA zoals het VAGG te beschikken over een auditcomité dat rechtstreeks werkt voor de raad van bestuur. Het voorontwerp van decreet dient in deze zin aangevuld te worden.



## Referentielijst

SERV, 15.05.2002, *Advies over het voorontwerp van kaderdecreet van bestuurlijk beleid*. Brussel: SERV.

SERV, 5.03.2003, *Aanbeveling omtrent de operationalisering van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid*. Brussel: SERV.

## ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE



KONINKRIJK BELGIË  
-----

ADVIES 36.302/3

VAN DE AFDELING WETGEVING  
VAN DE RAAD VAN STATE  
-----

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 17 december 2003 door de Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin", heeft, na de zaak te hebben onderzocht op de zittingen van 8 januari 2004 en 13 januari 2004, op laatstvermelde datum het volgende advies gegeven:

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

Haar onderzoek heeft daarnaast ook geleid tot een aantal andere opmerkingen. Daaruit kan echter niet worden afgeleid dat de afdeling wetgeving binnen de haar toegemeten termijn een volledig en exhaustief onderzoek van het ontwerp heeft kunnen verrichten.

\*

\*      \*

#### STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt tot de oprichting van "Kind en Gezin" als een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid, in de zin van artikel 10 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 (hierna: kaderdecreet). Dit agentschap komt in de plaats van de instelling van openbaar nut Kind en Gezin, opgericht bij decreet van 29 mei 1984.

#### BEVOEGDHEID VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

3. De Vlaamse Gemeenschap vindt de bevoegdheid voor het vaststellen van de ontworpen regeling in de gecombineerde bepalingen van artikel 5, § 1, II, 1°, en artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Luidens het voornoemde artikel 5, § 1, II, 1°, zijn de gemeenschappen bevoegd voor het gezinsbeleid, met inbegrip van alle vormen van hulp en bijstand aan gezinnen en kinderen. Het voornoemde artikel 9 machtigt de gemeenschappen om, in de aangelegenheden die tot hun bevoegdheid behoren, gedecentraliseerde diensten, instellingen en ondernemingen op te richten.

36.302/3

4. Zoals de Raad van State heeft opgemerkt in zijn advies 33.992/3 van 5 november 2002 over het ontwerp dat geleid heeft tot het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003, dienen bepalingen die ertoe strekken instellingen met rechtspersoonlijkheid op te richten, te worden getoetst aan het voorschrift van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Luidens die bepaling moet het decreet, onverminderd artikel 87, § 4, van de bijzondere wet, de "oprichting, samenstelling, bevoegdheid, werking en toezicht" van de beoogde instelling regelen <sup>(1)</sup>.

De ontworpen bepalingen lijken in het algemeen de toets aan artikel 9 van de bijzondere wet te kunnen doorstaan. De in dat artikel bedoelde aangelegenheden worden immers door de decreetgever geregeld, deels in het voornoemde kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 <sup>(2)</sup>, deels in het ontworpen decreet <sup>(3)</sup>.

Artikel 16 van het ontwerp bepaalt evenwel dat de werking van het agentschap geregeld wordt bij besluit van de Vlaamse regering. Deze delegatie dient uiteraard zo gelezen te worden dat ze geen afbreuk kan doen aan de door het ontwerp en door het kaderdecreet vastgelegde beslissings- en beleidsstructuur. Desondanks lijkt deze delegatie, gelet op het legaliteitsbeginsel vervat in artikel 9 van de voornoemde bijzondere wet en op de regels over de verdeling van de bevoegdheid tussen de decreetgever en de Vlaamse regering, gepreciseerd te moeten worden.

#### ALGEMENE OPMERKING

5. In het ontwerp wordt op verscheidene plaatsen verwezen naar het zogenaamde Comptabiliteitsdecreet. Op 18 september 2003 heeft de Raad van State advies 35.804/1 gegeven over een voorontwerp van decreet houdende regeling van de

---

<sup>(1)</sup> Advies 33.992/3 van 5 november 2002, Parl. St., VI. Parl., 2002-03, nr. 1612/1, (85), pp. 90-91, nr. 3.

<sup>(2)</sup> Zie de artikelen 6, § 3, 7 en 9, wat de samenstelling van het agentschap betreft, en de artikelen 8, 9, 10, § 1, 33, 34 en 36, wat het toezicht betreft.

<sup>(3)</sup> Zie artikel 3, wat de oprichting van het agentschap betreft, en de artikelen 4 tot 13, wat de bevoegdheid van het agentschap betreft.

begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof, maar dit voorontwerp is tot op heden nog niet ingediend bij het Vlaams Parlement. De verwijzingen naar dat ontworpen decreet zijn dan ook precair, temeer daar het niet uitgesloten is dat de inwerkingtreding ervan nog enkele jaren zou kunnen uitblijven.

Indien het thans voor advies voorgelegde ontworpen decreet eerder in werking zou treden dan het Comptabiliteitsdecreet, zullen de verwijzingen naar dat laatste decreet derhalve moeten worden weggelaten, of herwerkt tot verwijzingen naar de wetten op de rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991; indien het thans ontworpen decreet in werking zou treden nadat het Comptabiliteitsdecreet in werking is getreden, zal erover gewaakt moeten worden dat de verwijzingen naar dat laatste decreet rekening houden met de tekst zoals die, na de bespreking en de eventuele amendering in het Vlaams Parlement, door de decreetgever zal zijn aangenomen.

## ONDERZOEK VAN DE TEKST

### Artikel 12

6. Artikel 12 bepaalt dat de Vlaamse regering nadere regels kan bepalen m.b.t. de normen en de voorwaarden "om initiatieven toe te staan of te subsidiëren". Volgens het laatste zinsdeel berust de "toelatings- en/of erkenningsbeslissing" in elk geval bij het agentschap.

Uit artikel 13, §§ 2 en 3, van het ontwerp blijkt dat het agentschap initiatieven ook kan subsidiëren. De vraag rijst hoe artikel 12 gelezen moet worden, in het licht van die laatste bepalingen. Is het de bedoeling dat ook de subsidiëringsbeslissing in alle gevallen bij het agentschap berust, in welk geval het laatste zinsdeel van artikel 12 aangevuld zou moeten worden, of zou de Vlaamse regering de bevoegdheid terzake ook aan andere instanties kunnen toewijzen?

Het verdient aanbeveling om de tekst van artikel 12 op dit punt te verduidelijken.

36.302/3

Artikel 14

7. Het ontworpen derde lid houdt een machtiging in aan de Vlaamse regering om te bepalen wie van de meldingsplicht wordt vrijgesteld.

Die delegatie is te ruim. In het ontwerp zouden minstens de criteria bepaald moeten worden, op grond waarvan de Vlaamse regering kan bepalen wie de vrijstelling kan genieten <sup>(4)</sup>.

Artikel 23

8. In paragraaf 1 dienen de woorden "betreffende Kind en Gezin" te worden weggelaten.

9. Paragraaf 2 dient te worden geredigeerd als volgt:

"De Vlaamse regering kan de bepalingen van de decreten betreffende Kind en Gezin coördineren, alsook de bepalingen die daarin uitdrukkelijk of stilzwijgend wijzigingen hebben aangebracht tot het tijdstip van de coördinatie. Te dien einde kan zij:

- 1° de te coördineren bepalingen anders inrichten, inzonderheid opnieuw ordenen en vernummeren;
- 2° de verwijzingen in de te coördineren bepalingen dienovereenkomstig vernummeren;
- 3° de te coördineren bepalingen met het oog op onderlinge overeenstemming en eenheid van terminologie herschrijven, zonder te raken aan de erin neergelegde beginselen.

De coördinatie treedt pas in werking nadat ze bij decreet is bekrachtigd."

---

<sup>(4)</sup> Vgl. het vigerende artikel 7, § 3, van het voornoemde decreet van 29 mei 1984.

### Artikel 24

10. Artikel 24 van het ontwerp bepaalt dat de voorzieningen die door het agentschap zijn opgericht, erkend of gesubsidieerd, belast zijn met een taak die hun in het algemeen belang door de overheid is toevertrouwd, in de zin van artikel 1, § 1, 2°, van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966 (hierna: bestuurstaalwet).

Op grond van dit artikel 1, § 1, 2°, is de bestuurstaalwet van toepassing "op de natuurlijke en rechtspersonen die concessiehouder zijn van een openbare dienst of die belast zijn met een taak die de grenzen van een privaat bedrijf te buiten gaat en die de wet of de openbare machten hun hebben toevertrouwd in het belang van het algemeen" <sup>(5)</sup>.

10.1. In zoverre artikel 24 betrekking heeft op voorzieningen die zijn "opgericht" door het agentschap, vraagt de Raad van State zich vooreerst af over welke voorzieningen het zou kunnen gaan. In het ontwerp is immers geen sprake van de mogelijkheid voor het agentschap om voorzieningen op te richten.

Subsidiair dient opgemerkt te worden dat, als er al sprake kan zijn van door het agentschap opgerichte voorzieningen, aangenomen moet worden dat dit openbare diensten zijn die van rechtswege onder de toepassing van de bestuurstaalwet vallen (artikel 1, § 1, 1°, van de bestuurstaalwet). Voor dergelijke diensten is het ontworpen artikel 24 overbodig.

---

<sup>(5)</sup> Deze bepaling over de toepasselijkheid van de bestuurstaalwet dient op een dubbele wijze te worden genuanceerd. Uit de parlementaire voorbereiding van de bestuurstaalwet blijkt dat de "concessiehouders van de openbare dienst" en de personen die "belast zijn met een taak die de grenzen van het privaat bedrijf te buiten gaat", de voorschriften van de bestuurstaalwet slechts dienen na te leven bij het uitvoeren van de taken die verband houden met de openbare dienst of de taak van algemeen belang waarmee zij belast zijn (Parl. St., Kamer, 1961-62, nr. 331/27, p. 12, en nr. 331/35, p. 23; Parl. St., Senaat, 1962-63, nr. 304, p. 9). Uit artikel 1, § 2, tweede lid, blijkt daarenboven dat de bedoelde personen, tenzij zij onder het gezag van een openbare macht staan, niet onderworpen zijn aan de bepalingen die in de bestuurstaalwet betrekking hebben op de organisatie van de diensten, op de rechtspositie van het personeel en op de door dit laatste verkregen rechten.

36.302/3

10.2. In zoverre artikel 24 betrekking heeft op voorzieningen die door het agentschap worden "erkend" of "gesubsidieerd", moet ervan uitgegaan worden dat dergelijke voorzieningen, tot stand gebracht door het privé-initiatief, op zich niet onder de toepassing vallen van artikel 1, § 1, 2°, van de bestuursstaalwet, bij gebreke van een taak waarmee ze door de overheid zijn "belast". Door te bepalen dat dit te dezen wèl het geval zou zijn, beoogt artikel 24 in feite aan artikel 1, § 1, 2°, van de bestuursstaalwet een ruimere draagwijdte te geven dan die bepaling heeft. Aldus zou de decreetgever treden op een domein dat niet meer gerekend kan worden tot dat van de "bestuurszaken", in de zin van artikel 129, § 1, 1°, van de Grondwet. Voor het regelen van het gebruik der talen in particuliere instellingen, althans in particuliere instellingen die geen concessiehouder zijn van een openbare dienst of waaraan geen taak van openbaar belang is toevertrouwd, zijn de gemeenschappen evenwel niet bevoegd. Voor die instellingen geldt, overeenkomstig artikel 30 van de Grondwet, het beginsel dat het gebruik der talen vrij is <sup>(6)</sup>. In zoverre artikel 24 van het ontwerp een regeling beoogt voor erkende of gesubsidieerde voorzieningen, is het dus door een bevoegdheidsoverschrijding aangetast.

10.3. De conclusie uit het voorgaande is dan ook dat artikel 24 in zijn geheel uit het ontwerp moet worden weggelaten.

### Artikelen 25 en 26

11. Artikel 25 van het ontwerp vereist van alle "personen die in dienst zijn van het agentschap of die in het kader van hun taak een opdracht vervullen en in contact komen met het publiek in voorzieningen die door het agentschap erkend <sup>(7)</sup> zijn", een grondige kennis van het Nederlands. Artikel 26 bepaalt dat de Vlaamse regering voor

---

<sup>(6)</sup> Zie aldus R.v.St., afd. wetg., advies 12.094/1 van 8 augustus 1974 over een voorstel dat geleid heeft tot het decreet van 30 juni 1975 houdende taalregeling in het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn, Parl. St., Cult. R. Ned. Cultuurgem., 1974-75, nr. 112-2, (10), 12-15. De regeling inzake het gebruik der talen, vervat in het voornoemde decreet van 30 juni 1975, is overgenomen in het voornoemde decreet van 29 mei 1984. De desbetreffende bepalingen worden op hun beurt overgenomen in het voor advies voorgelegde ontwerp.

<sup>(7)</sup> Gelet op de wijze waarop artikel 26 is geredigeerd, moet in artikel 25 allicht gelezen worden: "die door het agentschap erkend of gesubsidieerd zijn".

personen van bepaalde erkende of gesubsidieerde voorzieningen afwijkingen kan toestaan.

11.1. In zoverre artikel 25 van toepassing is op personen in dienst van het agentschap, rijst de vraag of het opleggen van het vereiste inzake taalkennis wel aan enige concrete noodzaak beantwoordt. Er lijkt geen bezwaar te bestaan tegen het weglaten van die personen uit het toepassingsgebied van artikel 25.

11.2. Wat de toepassing van de ontworpen artikelen op personeel in dienst van erkende of gesubsidieerde voorzieningen betreft, dient te worden opgemerkt dat het opleggen van vereisten inzake taalkennis te onderscheiden is van het opleggen van een regeling inzake het gebruik der talen. Het hiervóór gemaakte bevoegdheidsvoorbehoud, wat de erkende of gesubsidieerde voorzieningen betreft (opmerking 10.2), geldt hier dus in beginsel niet. De decreetgever, die bevoegd is om erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden op te leggen, kan aldus voorwaarden i.v.m. de taalkennis van het personeel opleggen. Omdat het taalvereiste niet mag uitmonden in een opgelegd gebruik van een bepaalde taal, mag de decreetgever echter niet verder gaan dan tot het voorschrijven van wat, met het oog op de behoorlijke vervulling van de taken waarvoor een erkenning of een subsidie wordt verleend, noodzakelijk geacht kan worden <sup>(8)</sup>. De ontworpen regeling lijkt binnen die perken te blijven.

Het verdient niettemin aanbeveling om de ontworpen bepalingen, in zoverre ze betrekking hebben op erkende of gesubsidieerde voorzieningen, duidelijk te redigeren onder de vorm van erkennings- of subsidiëringsvoorwaarden ("opdat een voorziening erkend of gesubsidieerd kan worden, dient al het personeel in dienst van de voorziening ...").

---

<sup>(8)</sup> Zie, in die zin, R.v.St., afd. wetg., advies 12.989/1 van 20 januari 1978 over een amendement op een ontwerp wet waarbij aan de Koning sommige bevoegdheden worden gegeven om de uitvoering te verzekeren van de verplichtingen die voortvloeien uit het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap met name uit de richtlijnen van de Raad van de Europese Gemeenschappen inzake het recht van vestiging en vrij verrichten van diensten van artsen die onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Economische Gemeenschap.

36.302/3

12. Artikel 26 bepaalt dat afgeweken kan worden van de vereisten inzake taalkennis "voor de personen van opgerichte, erkende of gesubsidieerde voorzieningen met of die ten dienste staan van allochtone kinderen en gezinnen".

In zoverre die bepaling van toepassing is op "opgerichte" voorzieningen, wordt verwezen naar wat hiervóór is opgemerkt i.v.m. de vraag of dergelijke voorzieningen wel denkbaar zijn (zie opmerking 10.1).

Wat meer in het algemeen het criterium voor het verlenen van een afwijking betreft, rijst daarenboven de vraag of er wel een objectieve en redelijke verantwoording is voor het voorbehouden van de mogelijkheid tot afwijking voor voorzieningen die gericht zijn op allochtone kinderen en gezinnen. In de memorie van toelichting zou verantwoord moeten worden waarom andere soorten voorzieningen uitgesloten worden.

#### Artikel 27

13. Volgens het eerste lid delen het agentschap, de Vaste Commissie voor Taaltoezicht of de Vlaamse regering de door hen vastgestelde overtredingen van de taalvereisten mee aan de overtreder; het agentschap en de Vaste Commissie voor Taaltoezicht delen die vaststellingen ook mee aan de Vlaamse regering. In het tweede en het derde lid wordt bepaald welke sancties opgelegd kunnen worden in geval van niet-naleving van de taalvereisten.

13.1. In zoverre dit artikel van toepassing is op personeelsleden van het agentschap, rijst andermaal de vraag of het wel wenselijk is om in specifieke bepalingen voor die personen te voorzien (zie opmerking 11.1). Indien de stellers van het ontwerp van oordeel zijn dat dit niet het geval is, dient in het eerste lid de vermelding van de Vaste

Commissie voor Taaltoezicht te worden weggelaten <sup>(9)</sup>, en dient ook het tweede lid te worden weggelaten <sup>(10)</sup>.

13.2. In zoverre dit artikel van toepassing is op erkende en gesubsidieerde voorzieningen, rijst de vraag of het de bedoeling is om enkel te voorzien in de mogelijkheid tot schorsing of intrekking van de subsidie. Er zou ook gedacht kunnen worden aan een mogelijkheid tot schorsing of intrekking van de erkenning.

Wat er ook van zij, indien de taalvereisten worden geredigeerd onder de vorm van erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden (zie opmerking 10.2), bestaat er allicht geen behoefte aan een afzonderlijke sanctieregeling voor de miskening van de taalvereisten. De algemene sanctieregeling die geldt voor de niet-naleving van de erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden zal in dat geval ook gelden voor de vereisten inzake taalkennis.

### Artikel 28

14. In 1° dient geen melding te worden gemaakt van decreten die uitsluitend wijzigende bepalingen bevatten. Men schrappe dus het derde, het vijfde <sup>(11)</sup> en het zesde streepje.

-----

---

<sup>(9)</sup> De Raad van State vraagt zich af of het dan niet volstaat om te bepalen dat het agentschap de door haar vastgestelde overtredingen ter kennis brengt van de betrokken voorziening. Het is m.a.w. de vraag of het nog nodig is te voorzien in enig optreden van de Vlaamse regering.

<sup>(10)</sup> Artikel 57 van de bestuursstaalwet voorziet in de mogelijkheid om tuchtsancties op te leggen. Uiteraard geldt die regeling slechts voor personen in overheidsdienst.

<sup>(11)</sup> Allicht wordt enkel artikel 4 van het decreet van 7 juli 1998 bedoeld.

36.302/3

De kamer was samengesteld uit

|          |                           |                                          |
|----------|---------------------------|------------------------------------------|
| de Heren | D. ALBRECHT,              | staatsraad, voorzitter,                  |
|          | P. LEMMENS,<br>B. SEUTIN, | staatsraden,                             |
|          | H. COUSY,<br>J. VELAERS,  | assessoren van de<br>afdeling wetgeving, |
| Mevrouw  | A.-M. GOOSSENS,           | griffier.                                |

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. PAS, auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A.-M. GOOSSENS

D. ALBRECHT



## ONTWERP VAN DECREET



## ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn,  
Gezondheid en Gelijke Kansen ;

Na beraadslaging,

### BESLUIT :

De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

### HOOFDSTUK I

#### Algemene bepalingen

##### Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

##### Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° het kaderdecreet : het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van [...] ;
- 2° het Comptabiliteitsdecreet : het decreet van [...] houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof ;
- 3° kinderopvang : de voorschoolse opvang van kinderen en de buitenschoolse opvang van kinderen in al zijn vormen ;
- 4° preventieve gezinsondersteuning : de dienstverlening aan jonge kinderen en de gezinnen waarin ze opgroeien, of aan toekomstige gezinnen, op het vlak van de preventieve gezondheidszorg en op sociaal-pedagogisch vlak. De preventieve gezinsondersteuning heeft aandacht voor de leefomgeving van het kind en in eerste instantie

gericht op gezinnen met kinderen, jonger dan drie jaar ;

5° gezin : primaire leefvormen of samenlevingsvormen waarin meerdere personen min of meer duurzame relaties onderhouden.

6° voorzieningen : elke organisatievorm die de ondersteuning organiseert en/of verleent.

### HOOFDSTUK II

#### Oprichting

##### Artikel 3

Er wordt een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid opgericht als bedoeld in artikel 10 van het kaderdecreet.

Dit agentschap draagt als naam Kind en Gezin, hierna het agentschap genoemd.

De Vlaamse regering bepaalt tot welk homogeen beleidsdomein het agentschap behoort.

De Vlaamse regering bepaalt de vestigingsplaats van het agentschap.

De bepalingen van het kaderdecreet zijn van toepassing op het agentschap.

### HOOFDSTUK III

#### Missie en taken

##### Artikel 4

§ 1. Het agentschap heeft als missie, samen met zijn partners, voor elk kind, waar en hoe het ook geboren is of opgroeit, zoveel mogelijk kansen te creëren.

§ 2. Bij het uitvoeren van zijn missie stelt het agentschap het respect voor de rechten van het kind en voor diversiteit centraal.

Het neemt bij de uitoefening van zijn taak de optimale ontwikkeling van het kind en de verantwoordelijkheid en mogelijkheden van de ouders als uitgangspunt.

§ 3. Het agentschap en de aangestuurde voorzieningen eerbiedigen bij hun optreden de ideologische, filosofische en godsdienstige overtuiging van de personen tot wie zij zich richten.

#### Artikel 5

De kerntaak van het agentschap omvat de regie van de kinderopvang en de organisatie van de preventieve gezinsondersteuning.

#### Artikel 6

§ 1. De taak inzake de regie van de kinderopvang omvat in elk geval :

- 1° de registratie van elk opvanginitiatief ;
- 2° het onder al zijn vormen stimuleren en toelaten van opvanginitiatieven ;
- 3° de bevordering van de kwaliteit van opvanginitiatieven ;
- 4° de programmatie op lokaal en regionaal vlak en op het vlak van de Vlaamse Gemeenschap ;
- 5° de informatie aan ouders en toekomstige ouders.

§ 2. Het agentschap beoogt inzake kinderopvang een zo goed mogelijk antwoord te bieden aan de behoeften van gezinnen, vooral in het kader van de afstemming gezin-arbeid, met bijzondere aandacht voor de gezinnen met bijzondere opvangbehoeften.

#### Artikel 7

§ 1. De taak van het agentschap inzake de organisatie van de preventieve gezinsondersteuning omvat in elk geval :

- 1° het informeren en adviseren van gezinnen en toekomstige ouders voor gezondheid, ontwikkeling, opvoeding, voeding en veiligheid van kinderen ;
- 2° het opvolgen, detecteren en signaleren van risico's inzake gezondheid, ontwikkeling en opvoeding van kinderen, waaronder de detectie van

kindermishandeling en het screenen van gehoor en zicht ;

3° de preventieve gezondheidszorg met betrekking tot het jonge kind, in het bijzonder het promoten, toedienen en opvolgen van vaccinaties ;

4° de ondersteuning van gezinnen en toekomstige ouders met specifieke behoeften inzake gezondheid, ontwikkeling en opvoeding, waaronder huilen, slapen, eten en interactie ouders-kinderen.

§ 2. Het agentschap beoogt met de preventieve gezinsondersteuning een zo groot mogelijk bereik bij kinderen en gezinnen, maar richt zich tegelijkertijd intensief naar gezinnen met specifieke behoeften.

Onder gezinnen met specifieke behoeften wordt onder meer verstaan : kansarme gezinnen, vluchtelinggezinnen, gezinnen met kinderen met een handicap, éénoudergezinnen en gezinnen met een meerling.

Het agentschap kan zijn dienstverlening inzake preventieve gezinsondersteuning eveneens richten naar de opvanginitiatieven, als bedoeld in artikel 6.

#### Artikel 8

§ 1. Naast de kerntaken, vermeld in artikel 5, neemt het agentschap ook taken op inzake crisisopvang van jonge kinderen, inzake verstoorde opvoedingssituaties en inzake hulpverlening bij kindermishandeling.

Het agentschap stemt deze taken af op het beleid inzake integrale jeugdzorg.

§ 2. Binnen het kader van de missie en de taken van het agentschap kan de Vlaamse regering specifieke opdrachten aan het agentschap toewijzen.

#### Artikel 9

Onverminderd de behandeling van klachten over de eigen werking en dienstverlening zoals bepaald in het decreet van 1 juni 2001 houdende toekenning van een klachtrecht ten aanzien van bestuursinstellingen moet het agentschap klachten tegen partners en door hen geregistreerde voorzieningen opnemen en behandelen.

### Artikel 10

Het agentschap voert de taken, vermeld in artikel 5, 6, 7 en 8, voorzover het om beleidsuitvoerende taken gaat, uit in samenhang met :

- 1° het door andere beleidsdomeinen en beleidsniveaus gevoerde beleid ;
- 2° het door de Vlaamse Gemeenschap gevoerde beleid inzake welzijn en gezondheid ;

Het agentschap ontwikkelt terreinexpertise met betrekking tot de taken, vermeld in artikel 5, 6, 7 en 8.

Het agentschap zal de verworven kennis en expertise ter beschikking stellen van de beleidsondersteuning als bedoeld in artikel 4, § 1, van het kaderdecreet.

Het agentschap zal haar dienstverlening permanent optimaliseren en vernieuwen op basis van actuele ontwikkelingen inzake kennis en expertise.

Het agentschap registreert en verwerkt alle gegevens, met inbegrip van persoonsgegevens met betrekking tot zijn cliënteel, die noodzakelijk zijn om :

- 1° de taken, bedoeld in artikel 5, 6, 7 en 8 uit te voeren ;
- 2° de beleidsgerichte input als bedoeld in artikel 4, § 3, van het kaderdecreet te leveren.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de gegevensregistratie en verwerking, onverminderd de toepassing van de regelgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer voor de verwerking van de persoonsgegevens.

### Artikel 11

Het agentschap werkt voor de realisatie van zijn taken samen en sluit samenwerkingsakkoorden af met overheden, instanties, instellingen, diensten en verenigingen die op het vlak van de toegewezen taken actief zijn.

Inzake kinderopvang werkt het agentschap voor de lokale programmatie op structurele wijze samen met lokale actoren, waaronder de lokale besturen.

Inzake preventieve gezinsondersteuning werkt het agentschap in partnership met organisaties of instanties die consultatiebureaus organiseren, alsook met ziekenhuizen voor informatieverstrekking aan zwangeren en kraambezoeken aan pas bevallen moeders. Daartoe heeft het agentschap toegang tot de kraaminrichtingen middels een samenwerkingsakkoord vanuit het oogpunt van de continuïteit van zorg en rekening houdende met de medische noodwendigheden, met de deontologie en de privacy.

### Artikel 12

De Vlaamse regering kan binnen het kader van de taak van het agentschap, vermeld in artikel 5, 6, 7 en 8 nadere regels bepalen met betrekking tot de normen en de voorwaarden om initiatieven toe te staan en of te subsidiëren, met dien verstande dat de toelatings- en/of erkenningsbeslissing bij het agentschap berust.

### Artikel 13

§ 1. Het agentschap kan voor het realiseren van zijn doelstellingen, al of niet binnen het kader van de regels, vermeld in artikel 12, alle mogelijke activiteiten van welke aard ook ontwikkelen, opzetten en realiseren.

§ 2. Inzake kinderopvang behelst dit onder meer het uitreiken van vergunningen, attesteren, erkennen, subsidiëren of financieren, dossierbeheer, vorming en onderzoek, met uitsluiting van het zelf verlenen van kinderopvang en de inspectie van voorzieningen voor kinderopvang.

§ 3. Inzake preventieve gezinsondersteuning behelst dit onder meer erkennen, subsidiëren of financieren, dossierbeheer, afsluiten van overeenkomsten, huisbezoeken, bezoeken van de bevallen moeders in de kraaminrichting (kraambezoeken), consulten en pedagogische gesprekken, met uitsluiting van de inspectie van erkende voorzieningen.

## HOOFDSTUK IV

## Meldingsplicht kinderopvang

## Artikel 14

Behalve als het ouders of verwanten tot en met de vierde graad betreft, is iedereen die op bestendige wijze en al dan niet tegen betaling, kinderen beneden de twaalf jaar opvangt, verplicht dat aan het agentschap mee te delen. De Vlaamse regering bepaalt wat onder opvang op bestendige wijze wordt verstaan.

Deze mededeling heeft tot gevolg dat de door de Vlaamse regering aangewezen inspectiediensten tijdens de opvangmomenten toegang hebben tot alle plaatsen of ruimten die voor de opvang bestemd zijn of ermee in verband staan.

De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden van de verplichting tot mededeling en van de toegang. De Vlaamse regering legt vast wie van de meldingsplicht wordt vrijgesteld op basis van een erkenning binnen de voor de opvangcapaciteit in kwestie geldende regelgeving.

## Artikel 15

Elke persoon die niet door de Vlaamse regering van de meldingsplicht is vrijgesteld en die kinderen beneden de twaalf jaar op bestendige wijze opvangt zonder dat aan het agentschap mee te delen, of elke persoon die de toegang vermeld in artikel 14, tweede lid, weigert, wordt gestraft met een geldboete van 0,64 tot 12,39 euro.

## HOOFDSTUK V

## Bestuur en werking

## Artikel 16

De Vlaamse regering regelt de werking van het agentschap voor zover deze regeling geen afbreuk doet aan de in het kaderdecreet of in voorliggend oprichtingsdecreet vastgelegde beslissings- en beleidsstructuur.

## Artikel 17

Het agentschap stelt alle gevraagde gegevens ter beschikking van de entiteit die door de Vlaamse regering is aangewezen voor de inspectie. Tussen het agentschap en die entiteit wordt een samenwerkingsovereenkomst gesloten.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot die samenwerkingsovereenkomst.

## HOOFDSTUK VI

## Raadgevend comité

## Artikel 18

Bij het agentschap wordt een raadgevend comité opgericht, dat advies verstrekt op verzoek van het hoofd van het agentschap. Het raadgevend comité verstrekt tevens op eigen initiatief advies over alle aangelegenheden die van belang zijn voor de taken van het agentschap.

## Artikel 19

Het raadgevend comité is samengesteld uit een gelijke vertegenwoordiging van de volgende maatschappelijke geledingen van het beleidsveld :

- 1° de kinderen en de gezinnen ;
- 2° de voorzieningen die op de vermelde taakgebieden werkzaam zijn ;
- 3° de werknemers van de voorzieningen.

In het raadgevend comité kunnen ook andere, door de Vlaamse regering aan te wijzen personen, zitting hebben, alsook onafhankelijke deskundigen op het werkterrein van het agentschap.

Het lidmaatschap van het raadgevend comité is onverenigbaar met de hoedanigheid van personeelslid van het agentschap.

De Vlaamse regering stelt de nadere regels voor de samenstelling van het raadgevend comité vast, en kan voor de leden ervan een vergoeding bepalen. De leden worden door de Vlaamse regering voor een periode van vier jaar benoemd.

Het raadgevend comité stelt een huishoudelijk reglement op en legt het ter goedkeuring voor aan de Vlaamse regering. Het reglement stelt de praktische werking vast, de deontologie, de informatie- en rapporteringsopdracht van het comité, en de aard van de dossiers en rapporten die aan het raadgevend comité voorgelegd moeten worden.

## HOOFDSTUK VII

### Financiële middelen

#### Artikel 20

Het agentschap kan beschikken over de volgende ontvangsten :

- 1° dotaties ;
- 2° schenkingen en legaten in speciën ;
- 3° inkomsten uit eigen participaties en uit door het agentschap verstrekte leningen aan derden ;
- 4° opbrengsten uit de verkoop van eigen participaties ;
- 5° ontvangsten voortvloeiend uit daden van beheer of beschikking met betrekking tot eigen domeingoederen ;
- 6° de subsidies waarvoor het agentschap in aanmerking komt ;
- 7° de opbrengst uit sponsoring ;
- 8° de terugvordering van ten onrechte verrichte betalingen ;
- 9° vergoedingen voor prestaties aan derden, volgens de voorwaarden, van de beheersovereenkomst, in het bijzonder de bijdragen van ouders of derden in de kostprijs van diensten ;
- 10° retributies voor zover ze bij het decreet zijn toegewezen aan het agentschap ;
- 11° leningen.

Tenzij anders is bepaald in een decreet worden de ontvangsten, genoemd in het eerste lid, beschouwd

als ontvangsten die bestemd zijn voor de gezamenlijke uitgaven zoals bedoeld in artikel 9, § 3, van het Comptabiliteitsdecreet.

#### Artikel 21

Het agentschap kan schenkingen of legaten aanvaarden. Het hoofd van het agentschap beoordeelt vooraf de opportuniteit en de risico's die aan de aanvaarding verbonden zijn.

#### Artikel 22

Overeenkomstig artikel 12 van het Comptabiliteitsdecreet wordt het agentschap gemachtigd om een reservefonds aan te leggen op het niveau van de structurele afdeling binnen de begroting van het Vlaamse ministerie, overeenkomend met de begroting van het agentschap.

Het agentschap mag de middelen in het reservefonds voor de volgende taken aanwenden :

- 1° voor de taken, bedoeld in artikel 5, 6, 7 en 8, § 1, en voor de taken die de Vlaamse regering met toepassing van artikel 8, § 2, aan het agentschap opdraagt ;
- 2° voor het verwerven en beheren van patrimonium dat wordt aangewend voor de realisatie van de taken, bedoeld in artikel 5, 6, 7 en 8, § 1, en van de taken die de Vlaamse regering met toepassing van artikel 8, § 2, aan het agentschap opdraagt.

Het spijzen van het reservefonds is afhankelijk van een machtiging door het Vlaams Parlement in de jaarlijkse begroting. Die machtiging kan enkel betrekking hebben op dat deel van de uitgavenkredieten dat in de begroting aan het agentschap wordt toegekend en dat in het begrotingsjaar zelf niet wordt aangewend. Als voorwaarde geldt dat het agentschap binnen de bepalingen van het tweede lid, moet kunnen motiveren hoe het de middelen uit het reservefonds in de toekomst concreet zal aanwenden.

## HOOFDSTUK IX

## Coördinatie

## Artikel 23

§ 1. De Vlaamse regering wordt ermee belast de bestaande wets- en decreetsbepalingen te wijzigen, aan te vullen, te vervangen of op te heffen, om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet en van het kaderdecreet.

De besluiten die hiertoe worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben indien zij niet bij decreet zijn bekrachtigd binnen negen maanden na de datum van hun inwerkingtreding. De bekrachtiging werkt terug tot deze laatste datum.

De bevoegdheid die hiertoe aan de Vlaamse regering, is opgedragen, vervalt negen maanden na de inwerkingtreding van dit decreet. Na die datum kunnen de besluiten die krachtens deze paragraaf zijn vastgesteld en zijn bekrachtigd, alleen bij een decreet worden gewijzigd, aangevuld, vervangen of opgeheven.

§ 2. De Vlaamse regering kan de bepalingen van de decreten betreffende Kind en Gezin coördineren, alsook de bepalingen die daarin uitdrukkelijk of stilzwijgend wijzigingen hebben aangebracht tot het tijdstip van de coördinatie. Te dien einde kan zij :

- 1° de te coördineren bepalingen anders inrichten, inzonderheid opnieuw ordenen en vernummen ;
- 2° de verwijzingen in de te coördineren bepalingen dienovereenkomstig vernummen ;
- 3° de te coördineren bepalingen met het oog op onderlinge overeenstemming en eenheid van terminologie herschrijven, zonder te raken aan de erin neergelegde beginselen.

De coördinatie treedt pas in werking nadat ze bij decreet is bekrachtigd.

## HOOFDSTUK IX

## Taalregeling

## Artikel 24

Opdat een voorziening erkend of gesubsidieerd kan worden, dient al het personeel in dienst van de voorziening een grondige kennis van het Nederlands te hebben.

Deze kennis blijkt uit het diploma of studiegetuigschrift van het genoten onderwijs.

Als de in het eerste lid bedoelde persoon geen diploma of getuigschrift kan voorleggen, zal zijn grondige kennis van het Nederlands worden bewezen door een examen als bedoeld in artikel 53 van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken.

## Artikel 25

Van de bepalingen van artikel 24 kan worden afgeweken voor de personen van opgerichte, erkende of gesubsidieerde voorzieningen met of die ten dienste staan van allochtone kinderen en gezinnen. De afwijkingen worden op voorstel van het agentschap toegestaan door de Vlaamse regering.

## HOOFDSTUK X

## Slotbepalingen

## Artikel 26

De volgende regelingen wordt opgeheven :

- het decreet van 29 mei 1984 houdende oprichting van de instelling Kind en Gezin, gewijzigd bij decreet van 03/05/1989, decreet van 23/02/1994, decreet van 24/06/1997, decreet van 15/07/1997, decreet van 07/07/1998 en decreet van 09/03/2001 ;

- het artikel 30 van het decreet van 22 november 1995 houdende de bepaling van de aanpassing van de begroting 1995.

#### Artikel 27

Het opheffen van het artikel 30 van het decreet van 22 november 1995 houdende de bepaling van de aanpassing van de begroting 1995 gebeurt slechts met dien verstande dat het saldo van het erin bedoelde reservefonds integraal overgaat naar het middels artikel 22 van voorliggend decreet nieuw opgerichte reservefonds.

#### Artikel 28

Voor de huidige titularis van de rang A2L van de rechtsvoorganger van het agentschap wordt een functie van adjunct – genoemd algemeen directeur – voorzien, tot hij aangesteld wordt in een andere functie of het agentschap of zijn rechtsvoorganger verlaat.

#### Artikel 29

De Vlaamse regering bepaalt de datum waarop dit decreet in werking treedt.

Brussel, 30 januari 2004.

*De minister-president van de Vlaamse regering,*

Bart SOMERS

*De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid  
en Gelijke Kansen,*

Adelheid BYTTEBIER

---